

T.C.

**ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**YETİŞKİNLERDE ÇOCUKLUK DÖNEMİ ÖRSELENME
YAŞANTILARI İLE ALDATILMA ALGISI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAYAL BERİL ÜNAL

**TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. ŞERİFE GONCA ZEREN**

ÇANAKKALE – 2024

T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**YETİŞKİNLERDE ÇOCUKLUK DÖNEMİ ÖRSELENME YAŞANTILARI İLE
ALDATILMA ALGISI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAYAL BERİL ÜNAL

Tez Danışmanı

PROF. DR. ŞERİFE GONCA ZEREN

ÇANAKKALE – 2024

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Hayal Beril Ünal tarafından Prof. Dr. Şerife Gonca ZEREN yönetiminde hazırlanan ve **01/08/2024** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “**Yetişkinlerde Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile Aldatılma Algısı Arasındaki İlişki**” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı**’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Prof. Dr. Şerife Gonca ZEREN
(Danışman)

Doç. Dr. Hanife AKGÜL

Doç. Dr. Arzu BUYRUK GENÇ

.....

.....

.....

Tez No : 10606846

Tez Savunma Tarihi : 01/08/2024

.....

Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL
Enstitü Müdürü

.././20..

ETİK BEYAN

Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Hayal Beril ÜNAL

09/07/2024

TEŞEKKÜR

Bu tezin gerçekleştirilmesinde, ilk günden beri desteğini hissettiğim, yardımlarıyla, bilgi ve tecrübesiyle benim için zorlu geçen bu süreci kolaylaştıran, sabırla ve şefkatle bana yol gösteren danışman hocam Prof. Dr. Şerife Gonca ZEREN hocama tüm zorlukları benimle göğüslediği için sonsuz teşekkür ederim. Sizin öğrenciniz olmak benim için çok büyük bir şans. Sadece tez sürecime değil, hayatıma kattığınız tüm değerler için size minnettarım.

Değerli tez jürilerim; Doç. Dr. Hanife AKGÜL ve Doç. Dr. Arzu BUYRUK GENÇ'e benim daha iyi bir araştırmacı olmama ve tezimin daha nitelikli bir hale gelmesine katkı sağladıkları için en içten teşekkürlerimi sunarım.

Yalnızca tez sürecimde değil hayatımın her anında yanımda olan, gece gündüz demeden ihtiyaç duyduğumda yardımcı olan, birlikte omuz omuza vererek başlayıp tamamladığımız bu süreç boyunca varlığıyla bana güç olan meslektaşım ve canım arkadaşım Ülker Büşra TATLISÖZ'e çok teşekkür ederim.

Tez sürecinde hem destekleriyle hem geribildirimleriyle hem de güzel enerjileriyle bu çalışmaya katkı sağlayan, umutsuzluğa kapıldığımda bir arada olmanın verdiği güçle toparlanmamı sağlayan tez grubuma teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayatım boyunca desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, zorlandığım zamanlarda varlıklarıyla bana güç kaynağı olan, takıldığım zaman yerden kaldıran, bazen de orada kalıp kendi başıma kalkmamı teşvik eden, her koşulda bana olan sevgilerini en derinden hissettiğim canım aileme teşekkür ederim.

Bu yolculukta bana olan güvenleri ve sabırlarıyla yanımda olan, ellerinden ne gelirse yapmaya hazır olduklarını bildiğim biricik dostlarıma teşekkür ederim.

Ve tabi ki hayatıma girdiği günden itibaren mutluluk kaynağım olan, yalnızca koltukta otururken bile içimin minnetle ve sevgiyle dolmasını sağlayan, yorgun ve mutsuz hissettiğim zamanlarda ona sarılmanın verdiği huzur ve rahatlamayla her günümü daha da güzelleştiren kedim Mia'ya teşekkür ederim. İyi ki hayatıma girdin güzel kızım.

Hayal Beril ÜNAL
Çanakkale, Ağustos 2024

ÖZET

ÇOCUKLUK DÖNEMİ ÖRSELENME YAŞANTILARININ ALDATILMA ALGISINA ETKİSİ

Hayal Beril ÜNAL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Şerife Gonca ZEREN

01/08/2024, 78

Bu araştırmada çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve aldatılma algısı, bazı demografik değişkenlere göre incelenmiş ve çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasındaki ilişki araştırılmıştır. Çalışma 18 yaş ve üzeri 386 kişinin katılımıyla yürütülmüştür. Araştırmanın verileri Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Ölçeği-Kısa Formu, Aldatılma Algısı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılarak çevrimiçi olarak toplanmıştır. Verilerin analizinde Bağımsız Örneklem için t-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Hochberg Testi ve Pearson Çarpım Moment Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda, cinsiyete göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının ve aldatılma algısının farklılık göstermediği; eğitim düzeyine göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının farklılık gösterdiği ancak aldatılma algısının göstermediği; ilişki durumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının ve aldatılma algısının farklılık göstermediği; aldatılma deneyimine göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının farklılık gösterdiği ancak aldatılma algısının göstermediği; ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının farklılık gösterdiği ancak aldatılma algısının göstermediği; çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının farklılık gösterdiği ancak aldatılma algısının farklılık göstermediği görülmüştür. Ayrıca, yaş ile çocukluk dönemi örselenme yaşantıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmazken; aldatılma algısı ile yaş arasında negatif bir ilişki bulunmuştur. Son olarak, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ancak çocukluk dönemi örselenme yaşantıları fiziksel ihmal alt

boyutu ile aldatılma algısı belirgin alt boyutu arasında düşük düzeyde ve negatif bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları, Aldatılma Algısı, Çocukluk Travmaları

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN CHILDHOOD TRAUMAS AND THE PERCEPTION OF INFIDELITY IN ADULTS

Hayal Beril ÜNAL

Çanakkale Onsekiz Mart University

School of Graduate Studies

Department of Educational Sciences Master Thesis

Advisor: Prof. Dr. Şerife Gonca ZEREN

01/08/2024, 78

In this study, childhood traumas and the perception of infidelity was examined according to some demographic variables and that the relationship between childhood traumas and the perception of infidelity. The study was conducted with the participation of 386 people aged 18 and over. The data of the study were collected online by using the Childhood Trauma Questionnaire-Short Form, Perception of Infidelity Scale and Personal Information Form. In the analysis of the data, t-Test for Independent Samples, One-Way Analysis of Variance (ANOVA), Hochberg Test and Pearson Product Moment Correlation Coefficient were used. As a result, it was found that according to gender, childhood traumas and perception of infidelity did not differ; according to education level, childhood traumas differ , but the perception of infidelity does not; according to relationship status, childhood traumas and perception of infidelity do not differ; according to the experience of partner infidelity, childhood traumas differ but the perception of infidelity does not; according to witnessing infidelity in the family, childhood traumas differ, but the perception of infidelity does not; according to the socioeconomic level, childhood traumas differ, but the perception of infidelity does not differ. There was no significant relationship between childhood traumas and age; however, a negative relationship was found between the perception of infidelity and age. Finally, while there was no significant relationship between childhood traumas and the perception of infidelity, there was a low and negative relationship between the clear sub-dimension of perception of infidelity and the physical neglect sub-dimension of childhood traumas.

Keywords: Childhood Traumas, Perception of Infidelity, Child Abuse and Neglect,
Perceived Infidelity

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR	xiii
TABLolar DİZİNİ.....	xiv

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Araştırmanın Sayıltıları	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.6. Tanımlar.....	5

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Araştırmanın Kuramsal Temeli	6
2.1.1. Bağlanma Kuramı	6
2.1.2. Psikososyal Gelişim Kuramı	7
2.2. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları	8
2.2.1. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Türleri	10
Fiziksel İstismar	11
Duygusal İstismar	11

Cinsel İstismar	11
İhmal	13
2.2.2. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Risk Faktörleri	14
Ailesel	15
Kültürel	16
Kişisel Özellikler	16
2.3. Aldatma	18
2.4. Aldatılma Algısı	19
2.4.1. Aldatılma Algısının Nedenleri	21
2.4.2. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile Aldatılma Algısı Arasındaki İlişki	21
2.5. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile İlgili Araştırmalar	23
2.6. Aldatılma Algısı ile İlgili Araştırmalar	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Yöntemi	30
3.2. Evren ve Örneklem	30
3.3. Veri Toplama Teknikleri	32
3.3.1. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Ölçeği Kısa Formu (ÇDÖYÖ-KF)	32
3.3.2. Aldatılma Algısı Ölçeği (AAÖ)	34
3.3.3. Kişisel Bilgi Formu	35
3.4. Verilerin Toplanması	35
3.5. Verilerin Analizi	36

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1. Cinsiyete Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular	38
4.2. Eğitim Düzeyine Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular	39

4.3. İlişki Durumuna Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular	40
4.4. Aldatılma Deneyimine Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular	42
4.5. Ailede Aldatılmaya Tanıklık Etmeye Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular	43
4.6. Çocuklukta Algılanan Sosyoekonomik Düzeye Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular	44
4.7. Yaş ile Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ve Aldatılma Algısı Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	47
4.8. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile Aldatılma Algısı Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	49
4.9. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Alt Boyutları ile Aldatılma Algısı Alt Boyutları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	49

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç	51
5.1.1. Cinsiyete Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum	51
5.1.2. Eğitim Düzeyine Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum	52
5.1.3. İlişki Durumuna Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum	54
5.1.4. Aldatılma Deneyimine Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum	55
5.1.5. Ailede Aldatılmaya Tanıklık Etmeye Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum.....	56
5.1.6. Çocuklukta Algılanan Sosyoekonomik Düzeye Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum.....	57
5.1.7. Yaş ile Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ve Aldatılma Algısı Arasındaki İlişkiye Yönelik Tartışma ve Yorum	58

5.1.8. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile Aldatılma Algısı Arasındaki İlişkiye Yönelik Tartışma ve Yorum.....	59
5.1.9. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Alt Boyutları ile Aldatılma Algısı Alt Boyutları Arasındaki İlişkiye Yönelik Tartışma ve Yorum	60
5.2. Öneriler.....	61
5.2.1. Araştırma Bulgularına Dayalı Öneriler	61
5.2.2. Gelecekte Yapılması Planlanan Araştırmalara Yönelik Öneriler	62
KAYNAKÇA	64
EKLER	I
EK1 - Gönüllü Katılım Formu.....	I
EK2 – Etik Kurul Onayı	II
EK3- AAÖ Kullanım İzni.....	III
EK4 – ÇÖYÖ-KF Kullanım İzni.....	IV
EK5 – Kişisel Bilgi Formu	V
EK6 – Aldatılma Algısı Ölçeği	VII
EK7 – Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Ölçeği-Kısa Formu	VIII

SİMGELER VE KISALTMALAR

AAÖ	Aldatılma Algısı Ölçeği
ÇÖYÖ-KF	Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Ölçeği-Kısa Formu
$\bar{X}$	Ortalama
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
DFA	Doğrulamalı Faktör Analizi
SPSS	Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi
n	Kişi Sayısı

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	Örneklem grubuna ait veriler	31
Tablo 2	Cinsiyete göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları	38
Tablo 3	Cinsiyete göre aldatılma algısına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları	39
Tablo 4	Eğitim düzeyine göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları	39
Tablo 5	Eğitim düzeyine göre aldatılma algısına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları	40
Tablo 6	İlişki durumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları	41
Tablo 7	İlişki durumuna göre aldatılma algısına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları	41
Tablo 8	Aldatılma deneyimine göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları	42
Tablo 9	Aldatılma deneyimine göre aldatılma algısına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları	43
Tablo 10	Ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları	43
Tablo 11	Ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre aldatılma algısına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları	44
Tablo 12	Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri	45
Tablo 13	Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait tek yönlü varyans analizi sonuçları	45
Tablo 14	Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait hochberg testi sonuçları	46

Tablo 15	Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre aldatılma algısına ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri	47
Tablo 16	Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre aldatılma algısına ait tek yönlü varyans analizi sonuçları	47
Tablo 17	Yaşa göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait basit korelasyon analizi sonuçları	48
Tablo 18	Yaşa göre aldatılma algısına ait basit korelasyon analizi sonuçları	48
Tablo 19	Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasındaki ilişki	49
Tablo 20	Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları alt boyutları ile aldatılma algısı alt boyutları arasındaki ilişki	50

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Problem Durumu

Hayata dair atılan ilk adımların, ilişki kurmanın, değerlerin, sorunlarla başa çıkma yollarının öğrenildiği ilk kişiler aile veya bakım verenlerdir. Bireylerin kişilik gelişiminin, davranışlarının ve hayata dair bakış açılarının şekillendiği ilk dönemlerde, bakım verenler olumlu katkılar sağlayabileceği gibi birtakım problemlerin de kaynağı olabilirler. Bu anlamda, özellikle çocukluk döneminde bakım verenlerin kritik bir etkisi olduğu söylenebilir. Çocuğun gereksinimlerini fark etmeyen, hem fiziksel hem duygusal anlamda çocuğun ihtiyaçlarını ihmal eden bakım verenler tarafından büyütülmüş çocuklar, güven ve tutarlılık gibi ihtiyaçlardan mahrum kalmaktadır (Kaya Örk, 2021).

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) tarafından bir yetişkinin kasten veya kasten olmayan, çocuğun ruhsal, fiziksel ve sosyal gelişimi üzerinde olumsuz etkisi olan pasif veya aktif davranışlar olarak tanımlanmaktadır (2006). Çocukluk travmaları kavramı olarak da karşımıza çıkan çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ihmal ve istismar davranışlarından oluşmaktadır. İhmal, çocuğun ihtiyaçlarının giderilmemesine yönelik pasif davranışları kapsarken; istismar, cinsel, duygusal ve fiziksel açıdan çocuğun gelişimine zarar veren aktif davranışları kapsamaktadır (DSÖ, 1999; Pelendecioğlu ve Bulut, 2009).

Çocukluk döneminde bakım veren ile çocuk arasındaki ilişki, yalnızca çocukluk dönemindeki davranışların değil gelecekteki davranışlarının da belirleyicisidir (Bıçakçı vd., 2016). Çocuklukta bakım verenle kurulan bağ, ileride romantik ilişkide bu bireylerin ilişki doyumu üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Kaya Örk, 2021). Çocukluk döneminde fiziksel istismara maruz kalan veya tanıklık eden kişiler, romantik ilişkilerde sorun çözme yöntemi olarak öğrendikleri şiddeti devam ettirme eğilimdedir (Feiring vd., 2000). Bu nedenle çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının romantik ilişkileri sağlıklı biçimde sürdürmede önemli bir faktör olduğu söylenebilir. Bunun yanında çocukluk dönemi örselenme

yaşantılarının uzun vadeli etkilerine bakıldığında depresyon (Kounou vd., 2013), düşük benlik saygısı (Karakuş, 2012), psikiyatrik rahatsızlıklara sahip olma (Silverman vd., 1996), intihar girişimi (Erol vd., 2013), dikkat dağınıklığı, öfke problemleri (Springer vd., 2007) ve bilişsel çarpıtmalar (Berman vd., 2013) gibi birçok alanda zorluk yaşayabildikleri görülmektedir.

Çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalan kişiler, yetişkinlik döneminde kişilerarası ilişkilerinde güven, iletişim ve duygu düzenleme gibi konularda zorluk yaşayabilmektedir. Bakım verenleriyle sağlıklı bir bağ kuramayan kişiler, romantik ilişkilerinde daha şüpheli, güvensiz ve memnuniyetsiz olabilmektedir (Hazan ve Shaver, 1987). Aynı zamanda, çocukluk döneminde maruz kalınan olumsuz yaşantılar, gelecek yıllarda ilişki kurmakta zorluk ve değersizlik duygusu gibi sorunları ortaya çıkarmaktadır (Helvacı-Çelik ve Hocoğlu, 2018). İhmal ve istismar karşısında ortaya çıkan güvensizlik, değersizlik, yetersizlik gibi duygular, bireylerin romantik ilişkilerinde terk edilme algılarının daha hassas olmasına neden olabilmekte ve ortada belirgin bir tehlike olmasa dahi kolayca tetiklenip terk edilme kaygılarının gün yüzüne çıkmasına yol açabilmektedir (Aydın, 2018).

Bununla bağlantılı olarak, örselenme yaşantıları deneyimi olan bireylerin özellikle romantik ilişkilerinde partnerlerinin olumsuz duygu ve davranışlarına dikkat etmeleri ve olumsuz duygulara yönelik ipuçları aramaları ilişkileri çıkmaza sokabilmekte ve ilişki kalitesini düşürebilmektedir. Çocukluk dönemi örselenme yaşantılarıyla bağlantılı olarak ortaya çıkan bu problemler, kişilerin romantik ilişkide güven duygularını ve ilişki kalitesini etkileyebilmektedir. Bu nedenlerden dolayı, bu araştırmada çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasındaki ilişki incelenmek istenmiştir.

Bowelo vd. (2020), ilişki durumunun kişilerin aldatılma algılarını etkileyebileceğini öne sürmüş ve yaptıkları çalışma sonucuna göre bekarların aldatılma algılarının daha yüksek olduğunu bulmuştur. Bunun yanında yaş (Green ve Sabini, 2006; Shackelford vd., 2004), cinsiyet (Goetz vd., 2009; Wilson vd., 2011) ve kişinin daha önce aldatılma deneyimi yaşaması (Sagarin vd., 2003) ile aldatılma algısı arasında ilişki olduğunu kanıtlayan çalışmalar olduğu görülmektedir. Sosyal çevrenin aldatılma algısı ile ilişkisini incelemek

için arkadaş çevresinde aldatılma deneyimine tanıklık etme ve eğitim düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit edebilmek için eğitim durumu değişkenleri dahil edilmiştir. Bunlara ek olarak, ocuk ve bakım veren ile olan iletişimi etkileyebileceği için ailede aldatılmaya tanıklık etme, çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzey, çocukluk döneminin yaşandığı bölge ve ebeveyn çalışma durumu değişkenleriyle ilgili bilgi alınmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yetişkinlik dönemindeki bireylerin çocukluk dönemlerinde yaşadıkları örselenme yaşantıları ile aldatılma algıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaçla çocukluk dönemlerinde yaşanan örselenme yaşantılarının ve aldatılma algısının cinsiyet, eğitim durumu, çocukluk döneminde algılanan sosyoekonomik durum, romantik ilişki deneyimi, yaş gibi değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği ele alınmıştır. Ayrıca ocukluk dönemlerinde yaşanan örseleyici yaşam deneyimleri ile romantik ilişkide yaşanan aldatılma algısı arasında bir ilişki olup olmadığının da araştırılması amaçlanmıştır.

Araştırmada bu amaç kapsamında aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır:

1. Cinsiyete göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve aldatılma algısı farklılık göstermekte midir?
2. Eğitim düzeyine göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve aldatılma algısı farklılık göstermekte midir?
3. İlişki durumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve aldatılma algısı farklılık göstermekte midir?
4. Aldatılma deneyimine göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve aldatılma algısı farklılık göstermekte midir?
5. Ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve aldatılma algısı farklılık göstermekte midir?
6. Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve aldatılma algısı farklılık göstermekte midir?

7. Yaş ile çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve aldatılma algısı arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
8. Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
9. Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları alt boyutları ile aldatılma algısı alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Çocukluk döneminde karşılaşılan olumsuz yaşantılar, bireylerin yetişkinlik hayatlarında birçok alanda etkisini göstermektedir. Romantik ilişkilerde de görülen bu etkiler bireylerin partnerlerine karşı tutum, davranış ve yaklaşımlarını şekillendirmektedir. Alanyazında yer alan çalışmalara bakıldığında çocukluk döneminde karşılaşılan örselenme yaşantılarının bireylerin romantik ilişkilerini etkilediğini ortaya koyan araştırmalar olduğu görülmektedir (Akşemsettinoglu, 2020; Kara, 2019). Bu araştırma ile bireylerin çocukluk dönemi örseleyici yaşantıları ile romantik ilişkilerindeki aldatılma algıları arasında ilişkiyi ortaya koyarak psikolojik danışmanların bu konuyu ele alırken onlara yol gösterici olması beklenmektedir. Buna ek olarak, çift ve aile danışmanlığı alanlarında, partnerlerin aldatma veya aldatılma tutumlarının belirlenmesi ve ilişkilerin iyileştirilmesi konusunda yardımcı olabileceğini düşünülmektedir.

Alanyazın incelendiğinde aldatılma algısı üzerine sınırlı sayıda araştırma yapıldığı görülmektedir (Honline, 2007; Kruger vd., 2013; Moreno ve Kahumoku-Fessler, 2018; Oberle vd. 2017; Wilson, 2011; Zeigler-Hill, 2012). Özellikle Türkiye’de bu konuya yönelik Çelimli (2022) tarafından yürütülen çalışma dışında bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çelimli (2022)’nin araştırma bulguları, bağlanma stillerinin aldatılma algısını anlamlı düzeyde yordadığını, özsaygı ve aldatılma algısı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve aldatılma algısının romantik ilişki doyumlarını etkilediğini göstermektedir. Ancak konuyla ilgili daha çok ve derinlemesine araştırma yapılarak aldatılma algısının daha kapsamlı bir şekilde anlaşılması gerekmektedir. Bu bağlamda, gerçekleştirilecek olan bu araştırma ile alanyazına katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sayıltıları

1. Katılımcıların veri toplama araçlarına içten ve dürüstlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

- 1.Araştırmanın örneklemini 18 yaş ve üzeri kişilerle sınırlıdır.
- 2.Araştırma kullanılan veri toplama araçları ve bu araçların ölçtüğü özellikler ile sınırlıdır.
- 3.Katılımcıların çoğunluğunun eğitimi lisans ve lisansüstü eğitim düzeyindedir.
- 4.Araştırma katılımcılarının çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır.

1.6. Tanımlar

Bu çalışmada kullanılan temel kavramlara yönelik açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

Aldatma: Romantik ilişkilerde partnerlerin karşılıklı olarak belirlediği duygusal ve fiziksel sınırların üçüncü kişilerle ihlal edilmesi (Drigotas ve Barta, 2001).

Aldatılma Algısı: Romantik ilişkisi olan bir kişinin karşılaştığı belli durumları partnerinin kendisini aldattığına yorması (Çelimli, 2022).

Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları: Çocuğun gelişimsel açıdan fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarının giderilmemesi veya fiziksel ve ruhsal sağlığına zarar verecek davranışların sergilenmesi (Kaya, 2014).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Aşağıda önce kuramsal çerçeve kapsamında Bağlanma ve Psikososyal Gelişim Kuramlarına yer verilmiştir. Ardından, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları türleri ve çocukluk dönemi örselenme yaşantıları risk faktörleri başlıkları açıklanmıştır. Daha sonra aldatma kavramı, aldatılma algısı ve aldatılma algısının nedenleri başlıkları yer almaktadır. Son olarak çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasındaki ilişkiye yer verilmiş ve alanyazındaki çalışmalar aktarılmıştır.

2.1. Araştırmanın Kuramsal Temeli

Bu bölümde araştırma problemi çerçevesinde bağlanma kuramı ve psikososyal gelişim kuramından bahsedilmiştir.

2.1.1. Bağlanma Kuramı

John Bowlby ve Mary Ainsworth tarafından geliştirilen Bağlanma Kuramı, bebeklik döneminde bakım veren ve bebek ilişkisine vurgu yapan bir kuramdır (Bretherton, 1992). Bağlanma kuramına göre bebeklikle bakım verenle kurulan ilişkiler, bireylerin yaşamı boyunca kişilerarası ilişkilerini büyük ölçüde etkilemektedir. Bebekler evrimsel olarak bakım verenleriyle bir bağ kurma eğilimindedir, çünkü fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarının giderilmesine gereksinim duyarlar (Bowlby, 1982). Bağlanma kuramı bu dönemde bebeklerin geliştirdiği üç bağlanma stili olduğunu ileri sürmektedir: güvenli, kaygılı ve kaçınan bağlanma stili. Güvenli bağlanma stilinde bebekler bakım verenlerine ihtiyaç duydukları zaman ulaşabilmekte ve yeterli düzeyde ilgi görmektedir. Bakım verenleriyle güvenilir bir bağ kuran kişiler ilerleyen yaşlarda ilişkilerinde terk edilme korkusu, yakınlık kurmada zorluk çekme gibi sorunlar yaşamamaktadır. Bu kişiler çevrelerine karşı daha anlayışlı, yapıcı ve empatik bir yaklaşım sergilemektedirler (Solmuş, 2010). Buna karşın, kaygılı bağlanma stiline sahip kişilerin bakım verenlerine her ihtiyaç duyduklarında

ulaşamamakta, ulaştıkları zaman yeterli ilgi ve şefkat görememekte veya bakım verenleri ilgi göstermede tutarsız davranmaktadır (Orhan, 2010). Kaygılı bağlanan bireyler kişilerarası ilişkilerinde terk edilme korkusu yaşamakta, partnerlerinin sözel olmayan ifadelerine karşı fazla hassas yaklaşmakta ve güven ilişkisi kurmakta zorluk yaşamaktadır (Solmuş, 2010). Son olarak, kaçınan bağlanma stiline sahip bireyler, bebeklik dönemlerinde bakım verenleriyle güvensiz bir ilişki kurdukları, bakım verenlerinin bebeği reddedici bir tutum sergilediği ve bebekle fazla temas kurmadığı görölmektedir (Orta ve Sümer, 2016). Solmuş (2010), kaçınan bağlanma stiline sahip bireylerin yetişkinlikte bir ilişki kurmaktan kaçındıkları, partnerlerinin kendilerine bağlanmalarından hoşnutsuz oldukları ve çevrelerinden destek almayı tercih etmediklerini belirtmiştir.

Göröldüğü üzere kişilerin bakım verenleriyle kurdukları ilişkiler gelecek yıllarda bebeğin dünya ile kurduğu ilişkisini etkileyebilmektedir. Bebeklik dönemlerinde bakım verenleriyle sağlıklı ve güvenli bir ilişki kurmaları, ihtiyaçlarının karşılanması ve şefkat görmeleri kişilerarası ilişkilerinde daha güvenli ilişkiler kurmalarını sağlamaktadır. Buna karşın bebeğin bakım verene ulaşamaması, ihtiyaç duyduğu fiziksel ve ruhsal gereksinimlerin karşılanmaması kişilerarası ilişkilerini olumsuz etkilemekte ve romantik ilişkilerinde güven sorunları yaşamaktadır.

2.1.2. Psikososyal Gelişim Kuramı

Erikson, psikososyal gelişim kuramı ile kişilerin belli dönemlerinde kazandıkları nitelikleri ve buna karşılık gelen krizleri açıklamaktadır (Erikson, 1980). Sekiz aşamayla açıklanan bu dönemlerde bireylerin yaşadıkları krizleri çözememesi bir sonraki gelişim aşamasını etkilemektedir. Bu aşamalar sırasıyla güvene karşılık güvensizlik, özerkliğe karşı utanç, girişimciliğe karşılık suçluluk, başarıya karşı aşağılık duygusu, kimliğe karşı rol karmaşası, yakınlığa karşı yalıtılmışlık, üretkenliğe karşı durağanlık ve benlik bütünlüğüne karşı umutsuzluktur (Özgüngör ve Acun-Kapıkıran, 2011).

Psikososyal gelişim kuramının 0-18 ay yaş aralığını kapsayan güvene karşı güvensizlik aşamasında, bakım verenin bebeğin ihtiyaçlarını karşılaması sonucu bu

aşamadaki çatışma çözülmekte ve bakım veren ile bebek arasındaki güvenin temelleri atılmaktadır (Buldu, 2014). Bu aşamada bakım veren ile kurulan güven ilişkisi bebeğin başkaları ve dünyaya karşı da olumlu algılar geliştirmesine katkı sağlamaktadır. Bu aşamadaki çatışmanın çözümlenememesi ise güvensizlik ile sonuçlanabilmektedir. İhmal veya istismar edilen, ihtiyaçlarına karşılık verilmeyen bebekler ilerleyen yaşlarda başkalarıyla ilişki kurmada ve güven inşa etmede başarısız olabilmektedir.

Çocuklar ikinci aşama olan özerkliğe karşı utanç/kuşku aşamasında, motor becerilerinin gelişmesiyle ve bir önceki aşamada bakım verenle güvenilir bir ilişki kurmasıyla artık bağımsız bir birey olma yolunda adımlar atmaktadır. 18 ay-3.5 yaş arasındaki bu aşamada, çocuklar kurallara ve otoriteye başkaldırarak özerkliklerini kazanmak için çabalamaktadır. Eğer bakım verenler çocukların bu tutumlarına destekleyici bir yaklaşım gösterirse çocukların kendi başlarına hayatta kalabilme yeteneklerine olan güvenleri artmaktadır. Aksine, çocuğun özerklik girişimine yönelik bakım veren tarafından gösterilen kontrolcü ve baskıcı yaklaşımlar ise çocuğun kendi başına yetebilme becerilerine olan güveninin azalmasına neden olmakta ve başkalarına bağlı yaşama ihtimalini arttırmaktadır.

Erken çocukluk döneminde yer alan son aşama ise girişkenliğe karşı suçluluk aşamasıdır. Erikson'a göre 3.5-6 yaş aralığındaki bu dönemde çocuklar çevrelerini keşfetmek, öğrenmek, yardım almadan tek başına bir şeyler ortaya koymak ve kendilerini göstermek istemektedir. Önceki aşamada gelişen özerklik duygusuna ek olarak, bahsedilen davranışların desteklenmesi çocukların girişimcilik duygusu geliştirmeleri ile sonuçlanmaktadır. Öte yandan, çocuğun kendi sınırlarını ve dünyayı keşfetme çabaları yasaklanır veya eleştirilirse çocukta yaptıklarından dolayı suçluluk duygusu hakim olmaktadır (Özgün, 2015).

2.2. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları, dışavurumu ve kapsamı açısından farklılık gösterse de dünya çapında önemli bir problemdir (Dubowitz vd., 2007). Çocuğun gelişimsel

açından fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarının giderilmemesi veya fiziksel ve ruhsal sağlığına zarar verecek davranışlar sergilemek olarak tanımlanan çocukluk dönemi örselenme yaşantıları “çocuk ihmali ve istismarı” kavramı olarak da karşımıza çıkmaktadır (Cesur vd., 2018; Kaya, 2018). Dünya Sağlık Örgütü’ne (WHO, 1999) göre, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları cinsel istismar, fiziksel istismar, duygusal istismar ve ihmal olmak üzere dört kategoride sınıflandırılmaktadır. Çocukların gelişimlerinin en önemli dönemlerinde örseleyici yaşantılara maruz kalmaları çocukluktan yetişkinliğe kadar her dönemde etkisini gösterebilmektedir. Çalışmalar, ihmal ve istismar vakalarının yetişkinlikte depresyon, anksiyete bozuklukları, travma sonrası stres bozukluğu, madde bağımlılığı, intihar, düşük benlik saygısı gibi birçok sorunlar ilişkili olduğunu göstermektedir (Bifulco vd., 2006; Onat vd., 2016; Widom, 1999; Widom ve Hiller-Sturmhöfel, 2001) Bunların yanı sıra, duygu düzenlemede ve kişilerarası ilişkilerde birtakım problemlere de kapı araladığı ortaya koyulmuştur (Güneş-Aslan, 2020). Duygu düzenleme güçlükleri ve kişilerarası ilişkilerde güvensizlik, şüphe duyma gibi problemler kişilerin romantik ilişkilerinde aldatılma algılarını etkileyebilmektedir.

Çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının yaygınlığına bakıldığında alanyazında buna yönelik çalışmalar yer almaktadır. Kadına ve çocuğa karşı fiziksel istismarın risk faktörlerinin incelendiği ve kadınlarla yürütülen bir araştırmanın bulgularına göre, katılımcıların %76’sı çocuklarını fiziksel olarak istismar ettiğini belirtmiştir (Hıdıroğlu vd., 2006). Benzer şekilde, Tunçel ve arkadaşları (2007) tarafından yapılan bir çalışmada üniversite öğrencileri olan katılımcıların %60,1’i çocukluk döneminde ebeveynleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıklarını ve %44,7’si ebeveynleri arasında fiziksel şiddete tanıklık ettiklerini belirtmiştir. Şiddetin toplumsal ve bireysel açıdan incelendiği bir çalışmada, katılımcılar arasında kadınların %92,1’inin ve erkeklerin %90,2’sinin çocukluk döneminde anne veya babası tarafından fiziksel şiddete uğradıkları saptanmıştır (Sözen ve ark., 1999).

Çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının bireyler üzerindeki etkisi kişiden kişiye değişebileceği gibi, bu kategoride tanımlanabilecek davranışlar da kültüre göre farklılıklar gösterebilmektedir (Öztürk, 2020). Bununla birlikte, örseleyici yaşantıların kişilerde bıraktığı olumsuz izlerin birçoğu benzerdir. Enoch (2011), bu olumsuz izlerin birçok farklı

alandaki kendini gösterebildiğini ifade etmekte ve bağlanma, sınır koyabilme, zayıf bilişsel beceri ve yüksek riskli davranışlar göstermeyi örselenme yaşantıları ile ilişkilendirmektedir. Örselenme yaşantıları madde kullanımı ile de yakından ilişkilidir. Bu kişiler yaşamlarında karşılaştıkları stresli yaşantılarla baş etmekte güçlük yaşamaları nedeniyle kaçınmak için madde kullanıma yönelebilmektedir (Enoch, 2011). Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ciddi psikiyatrik sorunlar için de önemli bir risk faktörüdür. Depresyon, kaygı bozuklukları, davranım bozukluğu (Jacobsen vd., 2001), cinsel bozukluk, travma sonrası stres bozukluğu (Roesler ve McKenzie, 1994).

Örselenme yaşantılarının romantik ilişkiler üzerindeki etkisi incelendiğinde evliliklerin sona ermesinde fiziksel istismar, cinsel saldırı ve ciddi düzeyde fiziksel saldırının etkisi olduğu ortaya koyulmuş ve boşanma oranının örselenme yaşantılarına maruz kalmamış kişilerle kıyaslandığında iki kat fazla olduğu görülmüştür (Whisman, 2006). Yapılan bir araştırmada, çocukluk döneminde fiziksel istismara maruz kalan kişilerin incinmeye yönelik bir istekleri olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu durum, özellikle fiziksel istismara maruz kalan kişilerin ilişkilerinde istismarcı ilişkilere yönelme konusunda risk altında olduklarını işaret etmektedir (Drapeau ve Perry, 2004). Cinsel istismarın kişilerarası ilişkilerde güvensizlik, yakınlık kurmaktan korkma ve duygu ifade etmede sorunlara neden olması da evlilik doyumunu büyük oranda düşürmektedir (Whisman, 2006). Kritik olduğu bilinen çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalmak bireylerin sağlıklı ilişki modelini öğrenmelerini de zorlaştırmaktadır. Yapılan bir çalışmada, babası tarafından cinsel istismara uğrayan bir kişi tarafından babasının, kendisini sevdiğini göstermek için bunu yaptığını söylediği ifade edilmiştir (Drapeau vd., 2004). Bu durum, kişilerin gerçek sevginin ne olduğu konusunda kafa karışıklığı yaşamalarına, şematik algılarında bozulmalara ve nihayetinde kişilerarası ilişkilerde özgüvensiz olmalarına yol açabilmektedir.

2.2.1. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Türleri

Bu kısımda çocukluk dönemi örselenme yaşantıları türleri olarak fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar ve ihmal açıklanmıştır.

Fiziksel İstismar

Çocuğa yönelik fiziksel istismar, bir çocuğun sağılığına, hayatına veya onuruna zarar veren ve kasıtlı olarak uygulanan fiziksel güç olarak tanımlanmaktadır (Dünya Sağık Örgütü [DSÖ], t.y.). Vurmak, dövmek, tekmelemek, ısırarak, boğmak, yakmak, sarsmak veya zehirlemek gibi eylemleri içeren fiziksel istismar davranışı, evde çocuklara karşı genellikle cezalandırma yöntemi olarak uygulanmaktadır (DSÖ, t.y.; American Psychological Association, 2018). UNICEF'in yayımladığı rapora göre Türkiye'de 7-18 yaş arasındaki çocuklarda duygusal istismardan sonra en yaygın örseleyici yaşantı türü %45 oranla fiziksel istismardır (2010). Bu oran bu derece yüksek olmasının altında yatan nedenlerden birinin, fiziksel şiddetin çocuklar üzerinde disiplin sağlama yöntemlerinden biri olduğuna inanılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir (Pelendecioğlu ve Bulut, 2009). Oldukça yaygın olan bu kültürel inanç, kullandığımız dili de etkisi altına almış ve günlük hayatta kullanılan pek çok deyim ve atasözleri gibi kalıplarla karşımıza çıkmaktadır (örn. kızını dövmeyen dizini döver, dayak cennetten çıkmaz vb.). Disiplin yönteminin yanı sıra, öfke boşaltma da fiziksel istismarın nedenlerinden biridir. Bakım verenlerin duygularını kontrol edemediği noktada çocuklara uyguladıkları fiziksel şiddet öfke boşaltma yöntemi olarak kullanılabilmektedir.

Fiziksel istismarın en çok dikkat çeken belirtileri çocuğun bedeninde açıklanamayan yaraların olmasıdır. Bir kaza sonucu oluşan lezyonlar, çoğunlukla benzer yapıdadır. Ancak çocuğun vücudunda farklı türlerde ve yalnızca bir kaza sonucunda oluşması mümkün olmayan yaralanmaların görülmesi ve çocuğun fiziksel olarak istismar edildiğini düşündürmektedir (Shannon, 2019). Ayrıca, çocuğun vücudunda hem eskiden oluşmuş hem de yeni görülen lezyon, kesik, morluk gibi yaralanmaların olması da fiziksel istismar olduğunu işaret etmektedir (Polat, 2007).

Duygusal İstismar

Dünya Sağık Örgütü'ne göre duygusal istismar, çocuğun hareketlerinin kısıtlanması, küçümseme, tehdit etme, korkutma, ayrımcılık yapma vb. fiziksel olmayan düşmanca ve

reddedici tutum ve davranışlar yoluyla çocuğun sosyal ve duygusal yeterlilik kazanabilmesi için gelişimine uygun ve destekleyici bir çevrenin sağlanamamasıdır (1999). Benzer şekilde UNİCEF “bağırarak, alay etmek, küfür etmek, baskı yapmak, tehdit etmek” gibi davranışları duygusal istismar olarak tanımlamaktadır (2010). UNICEF’in raporunda yer alan verilere bakıldığında ülkemizde 7-18 yaş arasındaki çocukların %51 oranla en fazla maruz kaldıkları istismar türü duygusal istismardır (2010).

Duygusal istismarda diğer istismar türlerinde olduğu gibi açıkça görülebilen bulgular olamaması nedeniyle tespit edilmesi zor bir istismar türüdür (Akbaş, 2011). Duygusal istismarın çocukluk döneminde görülebilecek bazı etkileri vardır. Çocuklarda yaşına uygun olmayan yetişkin davranışları, özellikle duygusal istismarı uygulayan ebeveyne karşı bağlanma sorunu yaşaması ve akranlarına onların ebeveyni gibi davranması vb. davranışlar gözlemlenebilmektedir (Akbaş ve Sanberk, 2011). Duygusal istismar ile intihar girişimi arasında ilişki olduğunu kanıtlayan çalışmalara bakıldığında, duygusal istismara maruz kalma sıklığı arttıkça intihar girişiminin de arttığı görülmektedir (Lee, 2015). Ayrıca araştırmada, çocukluk döneminde duygusal istismara maruz kalmanın, kişilerin yetişkinlik döneminde de benzer şekilde duygusal istismara maruz kalma ihtimalinin yüksek olduğu ve yüksek düzeyde depresyon belirtileri gösterdikleri, bunun sonucunda da intihar girişiminde bulundukları ifade edilmiştir.

Duygusal istismarın çocuklarda ortaya çıkan etkileri genellikle duygusal olarak örülenme sonucu davranışsal değişikliklerle kendini göstermektedir. Scannapieco ve Connell-Carrick (2005), çocuklarda aşırı saldırgan ve aşırı pasif davranışların ortaya çıkmasının duygusal istismarın belirtileri olabileceğini ifade etmiştir. Bunun yanında, çocuğun bilişsel, duygusal veya fiziksel gelişim alanlarında yavaşlama, gerçekçi olmayan korkular, parmak emme ve uyku problemleri duygusal istismarını düşündürmektedir (Kara, 2019).

Cinsel İstismar

Cinsel istismar, çocuğun ebeveynleri veya bir erişkin tarafından tam anlamıyla kavrayamadığı, rızasının olamayacağı, gelişimsel anlamda hazır olmadığı ve yasalara aykırı olan bir cinsel aktiviteye dahil edilmesi olarak tanımlanmaktadır (DSÖ, 1999; Ovayolu vd., 2007). Cinsel istismar teşhircilikten pornografi, fuhuş ve cinsel şiddete kadar uzanan pek çok davranışı kapsamaktadır. Bir davranışın cinsel istismar olarak tanımlanması için çocuğa fiziksel olarak temas etme şartı bulunmamakta, cinsel içerikli konuşmalar da cinsel istismar davranışı olarak kabul edilmektedir (Ünal, 2017).

Cinsel istismarın saptanmasında çocuğun fiziksel muayeneden geçmesi önem arz etmektedir ancak fiziksel bulgulara rastlanamayan cinsel istismar davranışları (okşama, dokunma, oral seks vb.), istismarın tespit edilmesini zorlaştıran faktörlerden biridir (Karan, 2001). Cinsel istismarın tespit edilmesini zorlaştıran diğer faktör ise çocuğun hissettiği yoğun duygular sonucu yaşadığı örseleyici olayı kimseye anlatmamasıdır (Ovayolu vd., 2007). Cinsel istismara maruz kalan çocuklarda yoğun bir şekilde utanma ve suçluluk gibi duygular oluşması nedeniyle yaşanan olayın çoğunlukla gizli tutulması ve bildirilmemesi sonucunda cinsel istismara dair istatistiki veriler tam olarak bilinmemektedir (İşeri, 2008). Diğer yandan, alanyazında yapılan çalışmalar cinsel istismarın yaygınlığına dair fikir verebilmektedir. 24 ülkeden 25 çalışmanın incelendiği bir meta analiz çalışması sonucunda, yapılan araştırmaların cinsel istismar yaygınlığının dünya genelinde kızlarda %8-13 ve oğlanların %3-17 arasında olduğuna ulaşılmıştır (Barth vd., 2013).

İhmal

Çocuk ihmali, istismar davranışları kadar yıkıcı olabilmekte ve çocukluk döneminde kişinin ileriki hayatını değiştireceği büyüklükte problemlere yol açabilmektedir. İhmal davranışı, bakım verenler tarafından çocuğun sağlık, beslenme, korunma, eğitim, sevgi gibi temel ihtiyaçlarının karşılanmaması ve görmezden gelinmesidir. İhmali istismar davranışlarından ayıran faktör, istismarda davranışların aktif olmasından söz edilirken; ihmalde pasif davranışların görülmesidir (Pelendecioğlu ve Bulut, 2009).

Fiziksel İhmal: Fiziksel ihmal, çocuğun fiziksel ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılanmaması anlamına gelmektedir. Çocuğun yeterli miktarda beslenmemesi, temizlik ve sağlık ihtiyaçlarının giderilmemesi, güvenli bir çevre oluşturulmaması veya yeterli kıyafetinin olmaması fiziksel ihmaldir (Stoltenborgh vd., 2013). Fiziksel ihmalin en büyük nedenlerinden biri yoksulluktur (Shanahan vd., 2017). Finansal açıdan yeterince kaynağın olmaması, bakım verenlerin çocukların temel ihtiyaçlarını karşılayamamasına neden olmaktadır. Bunun yanı sıra, düşük ekonomik düzey nedeniyle uzun saatler çalışmak zorunda olan bakım verenlerin çocuğun fiziksel ihtiyaçlarını ihmal edebileceğini düşündürmektedir.

Duygusal İhmal: Duygusal ihmal, bakım verenlerin çocuğun duygusal ihtiyaçlarını göz ardı etmesi olarak tanımlanmaktadır (Öztürk, 2020). Çocuğun yeterli ilgi ve sevgi görmemesi, şiddete tanıklık etmesine izin verilmesi, madde kullanmasına izin verilmesi, duygusal veya davranışsal problemlerinin göz ardı edilmesi gibi durumlar çocuğun duygusal ihmale uğradığının işaretleridir (IOM & NRC, 2014; Stoltenborgh ve ark., 2013). Çocukluk döneminde bakım veren ile yakın ve anlamlı bir ilişki kuramamak çocukların duygusal gelişimleri üzerinde kritik bir etkiye sahiptir. Bu dönemde duygusal ihmale uğrayan çocuklar, duygusal olarak istismar edilen çocuklara göre daha dürtüsel, kendine zarar verme davranışı daha çok olan, sosyal ve duygusal alanlarda yetersiz işleve sahip kişiler olabilmektedir (Egeland vd., 1983). Bu anlamda, çocukluk döneminde duygusal ihtiyaçlara karşılık verilmemesi ve yok sayılmanın en az çocuklara duygusal ve psikolojik açıdan zarar verici söylemlerde bulunmak kadar yıkıcı olduğu söylenebilir. Hayata dair önemli yaşam pratiklerini edindiğimiz çocukluk döneminde yakın bağ kurabilmeyi öğrenememiş, bundan mahrum kalmış çocuklar, yetişkinlik yıllarında romantik ilişki kurmakta zorlanmakta veya bu yakınlık gereksinimlerini karşılayabilmek için partnerlerine karşı fazla özgecil davranışlar gösterebilmektedir (Cankardaş, 2018).

2.2.2. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Risk Faktörleri

Bu kısımda çocukluk dönemi örselenme yaşantıları için ailesel, kültürel ve kişisel özellikler başlıkları altında olası risk faktörleri ele alınmıştır.

Ailesel

Bakım Veren Kişi/Kişilerin Örselenme Deneyimleri: Çocuklar, başta bakım verenler olmak üzere çocukluk döneminde önemli bir yere sahip kişileri gözlemleyerek rol model olarak seçme ve taklit yoluyla hayatı öğrenmeye ve anlamlandırmaya çalışmaktadır. Bu nedenle özellikle bakım veren kişilerin çocukluk yaşantıları, kendi çocuklarıyla ilişkisini belirleyen faktörlerdendir. Kendi çocukluk dönemlerinde örseleyici yaşantılara maruz kalan ebeveynler, öğrendikleri bu davranışları kendi ebeveynlik süreçlerinde devam ettirme eğilimindedir (Altıparmak vd., 2013; Runyan vd., 2002). Ergenlik dönemindeki kız çocuklarıyla yürütülen bir çalışmada, örseleyici yaşantılara maruz kalma ile çocuğa yönelik fiziksel istismar potansiyeli arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Pajer vd., 2014). Bu bulgulara göre, çocuk yaşta anne olmak zorunda kalan kız çocukları, çocukluk döneminde maruz kaldıkları örselenme yaşantılarını kendi çocuklarına yansıtma olasılığı açısından risk faktörleri arasında sayılmaktadır.

Stresli Yaşam Koşulları: Göçmen aileler üzerinde yapılan bir çalışma sonucunda araştırmacılar, çocuk ihmal ve istismarında ebeveynlerin travmatik yaşantılarının ve stres faktörünün etkili olduğunu belirtmiş ve göçmen ailelerin yaşantılarının stresli ve travmatik olabileceği göz önünde bulundurulduğunda, bu ailelerde çocuk ihmal ve istismarının görülebileceği ifade edilmiştir (Alink vd., 2013). Buna ek olarak, aile içi şiddete maruz kalmak da özellikle anneler üzerinde oldukça yıkıcı etkilere sebep olabileceği için çocukluk dönemi örselenme yaşantılarında önemli risk faktörleri arasındadır (Yang ve Maguire-Jack, 2018).

Çocuk Sayısı: Aile içinde çocuk sayısının fazla olması da örselenme yaşantılarını arttıracak risk faktörleri arasındadır. Alanyazında yapılan araştırmalar çocuk sayısı ile örselenme yaşantıları arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu göstermektedir (Ezen ve Açıkgoz, 2017; Runyan vd., 2002). Çocuk sayısının ikiden fazla olduğu ailelerde bakım verenlerin diğerlerine kıyasla daha fazla duygusal ve fiziksel ihmal gibi örselenme yaşantılarını uyguladıkları görülmektedir (Altıparmak vd., 2013). Bunun durum çok çocuklu ailelerde bakım verenlerin sorumluluğun artması sonucunda çocuklarla daha az ilgilenebilme, daha az vakit ayırma veya tahammülün azalması ile ilişkilendirilebilir.

Sosyoekonomik Düzey: Yapılan bir araştırmada (Alink vd., 2013) göçmen ailelerin çocuklarının örselenme yaşantıları açısından yüksek riskli gruplar içinde olduğunu göstermektedir. Göçmen olmanın doğrudan çocuk istismarını etkilemeyebileceği, bununla beraber göçmenliğin düşük sosyo-ekonomik düzey ile ilişkilendirildiği ve bu durumun çocuk ihmal ve istismarı riskini arttıran etkenlerden olduğu vurgulanmaktadır. Sosyoekonomik düzeyin düşük olması stres düzeyini arttırması nedeniyle çocuğa yönelik istismar için risk faktörlerinden biri haline gelmektedir (Kaya, 2014).

Kültürel

Çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının halen evrensel bir tanımı bulunmamaktadır. Kültürden kültüre değişebilen normlar olması, örselenme yaşantılarının dünya genelinde geçerli bir tanımının yapılmasını zorlaştırmaktadır. Kültürlere göre “normal” çocuk, ebeveynlik, çocuk yetiştirme tanımları farklılık gösterebilmekte ve bu tanımlar kültürlerin çocuğa bakışına, verdiği değere göre şekillenmektedir (Raman ve Hodes, 2012). Hint ve İngiliz oğlan çocuklarının karşılaştırıldığı bir çalışma sonucuna göre, Hint çocuklarının İngilizlere göre daha sert davranışlar göstermesi beklenmektedir (Hackett ve Hackett, 1993). Bu farklılığın nedeninin ebeveynlerin çocuklarına teşvik ettikleri çatışma çözme yöntemleri olduğu belirtilmiştir. Benzer şekilde, Türk kültüründe de erkeklerin kadınlara göre daha sert davranışlar göstermesinin veya duygularını daha az ifade etmesinin daha güçlü görünmelerini sağlayacağına yönelik düşünceler, küçüklükten itibaren çocukların özellikle duygusal açıdan örselenmelerine neden olmaktadır. Yine birçok kültürde yaygın olarak fiziksel istismarın disiplin yöntemi olarak kullanılması, kültürün çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına etkisini açıkça göstermektedir (Raman ve Hodes, 2012).

Kişisel Özellikler

Cinsiyet: Maruz kalınan örselenme yaşantısının türü, sıklığı ve şiddeti gibi faktörler çocukların cinsiyetlerine göre farklılık gösterebilmektedir. Çoğu ülkede bebek ölümü, cinsel istismar, eğitimsel ihmal ve beslenme ihmali gibi konularda kızlar oğlanlara göre daha

yüksek risk altındadır (Runyan vd., 2002). Buna karşın özellikle fiziksel istismar yaygınlığı oğlanlarda kızlara göre daha yüksek orandadır (Fang vd., 2015). Bu farklılıkların nedeni, yaşanan kültürde benimsenen toplumsal roller doğrultusunda özellikle oğlan çocuklarına yönelik fiziksel istismar davranışların onları yetişkinliğe hazırlamanın bir yolu olarak görülmesi olabilir (Runyan vd., 2002). Kız çocuklarının dezavantajlı bölgelerde eğitim hakkının gasp edildiği, okula gönderilmediği bilinmekte ve hatta toplumsal olarak büyük bir sorun haline gelen bu konu çeşitli kampanyalarla ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Kız çocukları, eğitim almasının onların “toplumsal rolleri”ni zedeleyeceği düşüncesi ile eğitimsel ihmale maruz bırakılabilmektedir.

Yaş: Çocuğun yaşı, maruz kalınan örselenme türüne bağlı olarak değişebilen bir risk faktörüdür. Fiziksel istismar en fazla 4-8 yaş aralığında görülürken, duygusal istismar 6-8 yaş arasında zirve yapmaktadır (Kaplan vd., 1999). Bunun nedeni, kültürde fiziksel istismarın çocuklar için bir disiplin yöntemi olarak kullanılması ve küçük yaşlarda bu davranışlarla onları kontrol altına almak olabilir. Duygusal istismarın zirveye çıktığı yaşlar çocukların neden sonuç ilişkisi kurmaya başladığı, algılarının biraz daha geliştiği yaş aralığında olmasının nedeni ise duygusal istismar davranışlarının bu yaş aralığındaki çocuklarda daha fazla etki edeceği düşüncesi olabilir.

Engelli Olmak: Sullivan ve Knutson (2000) 50,278 çocukla yürüttüğü çalışma sonucunda engelli tanısı olan çocukların olmayan çocuklara göre 3.4 kat daha fazla örselenme yaşantılarına maruz kaldığını saptamıştır. Engeli veya hastalığı olan çocukların, ebeveynlerin stres seviyelerini arttırması çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalma ihtimalini arttırmaktadır. Stres seviyesinin artması ile kişilerin sabır ve ilgi düzeyleri azalmakta ve öfke duygusu daha yoğun bir şekilde yaşanmaktadır. Bu durum da örselenme yaşantılarına maruz kalmalarına yol açabilmektedir. Aynı zamanda, engeli olan çocuklar bakım verenler tarafından baş etmesi zor olarak görülmeleri de örselenme yaşantıları açısından riskli grupta yer almaktadır (Ammerman vd., 1986).

Bilişsel Düzey: Çocuğun bilişsel düzeyinin düşük olması ebeveynler için hem stres verici hem de öfkelenendirici bir etken olması nedeniyle bu çocuklar aile içinde istismara

maruz kalabilmektedir. (Pearce ve Pezzot-Pearce, 2007). Engelli çocuklar gibi bilişsel düzeyi düşük olan çocuklar bazen daha fazla zaman ayırılmasına, daha fazla ilgiye ve özene ihtiyaç duyabilmektedir. Ancak ebeveynler bunu yapabilecek zamana ve enerjiye sahip olmadıklarında ne yazık ki çocukları ihmal ve istismara maruz bırakabilmektedir.

2.3. Aldatma

Aldatma ve aldatılma davranışları halen alanyazında belirgin bir şekilde açıklanabilen kavramlar değildir (Wilson vd., 2011). Aldatma/aldatılma davranışlarının net bir şekilde tanımlanamamasının nedeni bir kişi için aldatılma olarak sayılabilecek olan durumun bir başkası için böyle algılanmamasıdır. Oldukça öznel bir deneyim olan bu davranışlar, hem aldatma/aldatılma tanımını hem de bu davranışları belirlemede zorluk yaratmaktadır. Dolayısıyla burada aldatılma türleri ele alınırken, aldatma/aldatılma biçiminde ele alınması uygun görülmüştür.

Alanyazında aldatma kavramı ve kapsamı farklı şekillerde ifade edilmiştir. Rodrigues ve diğerleri (2016), aldatma davranışını belirgin, belirsiz ve yanıltıcı davranışlar olmak üzere üç kategoriye ayırmıştır. Belirgin davranışlar cinsel ilişki, oral seks gibi davranışları; belirsiz davranışlar birine sarılmak, internette konuşmak gibi davranışları, yanıltıcı davranışlar ise yalan söylemek, bilgi saklamak gibi davranışları kapsamaktadır. Farklı şekillerde tanımlanan ve birçok davranışı kapsayan aldatma kavramı genellikle evlilik dışı ilişki, cinsel birliktelik, oral seks, öpüşme, okşama, arkadaşlıktan öte derin bir bağ kurma, pornografi, online seks, online flört, mesajlaşmak, online platformda başkasına kendisiyle ilgili derin bilgiler vermesi, elini tutma, vb. davranışlarını içermektedir (Blow ve Hartnett, 2005; Henline vd., 2007; Hertlein vd., 2005).

Aldatma kavramı birçok farklı şekillerde açıklansa da birçok yazar tarafından cinsel ve duygusal aldatma olarak ele alınmaktadır (Berman ve Frazier, 2005; Guitart vd., 2017; Kato, 2019; Kinsey vd., 1948). Cinsel aldatma, açık veya örtülü cinsel tekeşlilik normunu ihlal eden, mevcut ilişkinin dışında yaşanan, cinsel ihlal olarak algılanan ve ihanet duygusuyla ilişkilendirilen her türlü cinsel davranış olarak tanımlanmaktadır (Barta ve

Kiene, 2005; Hall vd., 2006). Cinsel aldatma ilişki dışındaki başka kişilerle yaşanan oral seks, cinsel birleşme, anal seks gibi davranışları kapsamaktadır (Rodrigues vd., 2016). Duygusal aldatma ise partnerin başka bir kişiye ilgi duyması, bağlanması, aşık olması veya zaman, ilgi ve sevginin başka birine harcanması olarak tanımlanmaktadır (Buss, 2018; Shackelford vd. 2000). Partnerleri tarafından duygusal olarak aldatılan kişiler kendilerini güvensiz ve istenmeyen kişi olarak hissedebilmektedir (Shackelford vd. 2000). Bunun yanında, aldatılan kişilerde aldatıldıklarını gösteren ipuçlarını yakalayamamış olmaktan kaynaklanan kendilerine yönelik bir öfke de görülebilmektedir. Aldatıldığını öğrenen kişiler, partnerlerine olan güven kaybı nedeniyle partnerlerinin gerçekten gideceği yere gidip gitmediği konusunda şüpheli olabilmekte ve partnerlerinin hareketlerini sık sık sorgulayabilmektedir (Hertlein vd., 2005). Bu durum her iki taraf için de tükenmişlik hissine yol açabileceği gibi kronik stres ve sağlık sorunlarını da beraberinde getirebilmektedir.

Alanyazında aldatma davranışlarının ortaya çıkmasında birtakım faktörlerin etkili olduğu görülmektedir. Bu nedenlerden birinin narsistik kişilik özelliği olduğu öne sürülmektedir. Narsistik kişilik özelliklerinin başkasıyla flört etme, başkasıyla buluşma ve ilişki dışı birliktelik yaşama ile yüksek düzeyde ilişkili olduğu kanıtlanmıştır (Buss ve Shackelford, 1997). Buna ek olarak, partnerlerinin başkalarını seksi bulmasından rahatsız olan kadınların diğerlerine göre aldatmaya daha yatkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aldatma davranışlarına daha fazla hoşgörölü yaklaşan kişilerin aldatma davranışında bulunma olasılığı daha yüksektir (Treas ve Giesen, 2000).

2.4. Aldatılma Algısı

Aldatma, ikili ilişkiler bağlamında, partnerlerden birinin ilişkinin dışındaki insanlarla fiziksel veya duygusal yakınlık seviyesini düzenleyen normlara aykırı davranmasıdır (Drigotas ve Barta, 2001). Aldatma olarak tanımlanabilecek davranışlar her birey için farklılık gösterebildiği için belirgin bir sınıflama bulunmamaktadır. Buna bağlı olarak, partnerlerin aldatıldıklarını düşünmelerine neden olan davranış veya tutumlar da farklılık gösterebilmektedir.

Aldatılma algısı ise, romantik ilişkisi olan bir kişinin karşılaştığı belli durumları partnerinin kendisini aldattığına yorması olarak tanımlanmaktadır (Çelimli ve Erden Çınar, 2024). Bu davranışlar kimileri için partnerin birisiyle telefonda konuşması, kimisi için cinsel ilişkinin yaşanması, kimisi için bir başkasına romantik duygular beslemesi olabilmektedir (Kruger vd., 2013). Bu farklılığın nedenlerinden birinin cinsiyet olduğunu ortaya koyan bir çalışmada erkeklerin aldatılma algılarının kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Goetz vd., 2009). Bir diğer deyişle, erkekler kadınlara göre romantik ilişkilerinde karşılaştıkları birtakım durumları yorumlarken aldatıldıklarını düşünmeye daha fazla meyillidir. Buna karşılık, Moreno ve Kahumoku-Fessler (2018) alanyazında cinsiyet ve aldatma arasındaki ilişkiyi yeteri düzeyde açıklayabilecek çalışmaların olmadığını ileri sürmektedir. Yine cinsiyetle bağlantılı olarak, Wilson ve diğerleri (2011) erkeklerin fiziksel aldatılmaya, kadınların ise duygusal aldatılmaya karşı daha fazla endişe duyduğunu belirtmiştir. Cinsiyet dışında, eğitim durumu, aldatılma deneyimi, çocukluk döneminde örseleyici yaşantılara maruz kalmak vb. değişkenlerin aldatılma algısını etkileyebilecek faktörler olabileceği düşünülmektedir. Kruger ve diğerleri (2013) duygusal olarak ihmal edilmiş ve bakım verenleri tarafından yeterli ilgiyi görmemiş kişilerin romantik ilişkilerinde tehditlere karşı daha duyarlı olduklarını ve belirgin olmayan davranışları aldatma olarak yorumlama ihtimallerinin daha yüksek olabileceğini ifade etmiştir.

Aldatılma algısı ile kıskançlık kavramları arasında da yakın bir ilişki bulunmaktadır. Pines (1992) kıskançlığın boşanma ve evlilik problemlerinin en önemli nedenlerinden biri olarak görüldüğünü ifade etmiştir. Kıskançlık, kişiler için değerli olan bir ilişkiye karşı algılanan tehdit karşısında ortaya çıkan duygusal bir mekanizmadır (Buss, 2000). Bir diğer deyişle, kıskançlık, ilişki için tehlike olarak algılanan durumlar karşısında ortaya çıkan bir duyguyken; aldatılma algısı, bu duyguya eşlik eden düşüncelerdir. Kıskançlık duygusu aldatılma algısı ile tetiklenebilmektedir (Pines, 1992). Kaygılı bağlanan kişiler, kendilerine yönelik olumsuz atıflarının olması ve kendilerini sevmeye değer görmemeleri nedeniyle ilişkilerinde yüksek düzeyde kıskançlık hissedebilirler (Kaya Örk, 2021). Freud'a göre, kıskançlık kişinin kendi aldatma dürtülerinden kaynaklanmaktadır (Pines, 1992).

Romantik ilişkilerde aldatma davranışları sonucunda partnerler arasında güven ve anlaşmanın bozulması ilişkilere ciddi ölçüde zararlar vermektedir. Yalnızca aldatılmaktan

şüphelenmek dahi kişilerin romantik ilişkilerine zarar verebilmektedir. Partnerin sadakatinden şüphelenmek, kişilerin yüksek düzeyde stres, depresyon ve fiziksel semptomlar yaşamasına ve sağlıklarını riske atacak davranışlara yönelmesine neden olmaktadır (Weigel ve Shrout, 2021). Çift terapistlerinin de sıklıkla karşılaştığı bir olgu olan aldatma, boşanmaya neden olan en büyük etkenlerden birisidir (Hatamy vd., 2011; Levine, 2005; Shackelford vd., 2008). Bu nedenlerden dolayı romantik ilişkide bireylerin algıladıkları aldatılma davranışlarının anlaşılması ve klinik ortamlarda dikkate alınması büyük bir önem arz etmektedir.

2.4.1. Aldatılma Algısının Nedenleri

Thornton ve Nagurney (2011), özerk kişiliğe sahip kişilerin (kendi başarılarına odaklanan ve birey olarak var olduğuna inanan) aldatılmaya ilişkin görüşlerinin gerçekliğe daha yakın olduğunu, bu nedenle aldatılma algısı düzeylerinin düşük olduğunu ifade etmektedir. Bu kişilerin özgüvenlerinin yüksek olması ve sosyal ilişkiler yerine kendilerine odaklanmasının aldatılma algısı düzeylerinin düşük olmasında etkisi olduğu düşünülmektedir. Arnocky ve diğerleri (2012) tarafından yürütülen bir araştırmada fiziksel görünüşlerinin hemcinslerine göre daha az çekici olduğunu düşünen kadınların romantik ilişkilerinde daha fazla kıskançlık hissettiği ve kontrol davranışlarının da daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kıskançlığın aldatılma algısı ile tetiklendiği göz önünde bulundurulursa, kişilerin kendilerine yönelik algılarının aldatılma algısıyla ilişkili olduğu söylenebilir. Bunlara ek olarak, yapılan bir araştırmada sağlıklı olmayan kişilerin romantik ilişkilerinde aldatılma algılarının daha hassas olduğu bulunmuştur (Arnocky vd., 2015). Bu durum evrimsel açıdan insanların genlerini sağlıklı kişilerle devam ettirmek istemesi sonucu sağlıklı olmayan kişilerin hemcinslerini tehdit olarak görmeleri olarak yorumlanmıştır.

2.4.2. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile Aldatılma Algısı Arasındaki İlişki

Çocukluk döneminde maruz kalınan örseleyici yaşantıların, bireylerin hem çocukluk hem yetişkinlik dönemine büyük bir etkisi olduğu bilinmektedir. Örselenen bireylerin

“çocuk ihmal ve istismarı” veya “çocukluk dönemi travmaları” olarak da kullanılmakla birlikte, fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar ve ihmal yaşantılarını kapsamaktadır (Kaya, 2014; Öztürk, 2020). Çocuklukta yaşanan bu tür olumsuz deneyimler, sadece içinde bulunulan dönemde çocuğu etkilemekle kalmamakta, tüm hayatı boyunca bireyin davranışlarını ve seçimlerini etkileyen önemli bir faktöre dönüşebilmektedir. Çocukluklarında örseleyici davranışlara maruz kalan bireyler, yetişkin olduklarında, kişilerarası iletişimlerinde, güven duymakta zorlanma, rahat ve doğal iletişim kurabilme, derin iletişimde bulunma gibi durumlarda zorlanabilmektedirler. Hatta bu durum kişilerin romantik ilişkilerindeki davranışlarını da etkileyebilmektedir.

Romantik ilişkilerde çiftler arasında sorun yaşanmasına yol açan önemli etkenlerden biri, eşlerden birinin diğerini aldatmasıdır. Aldatma ve aldatılma romantik ilişkileri zedeleyen önemli olgulardır. Çift terapistlerine en sık gelen konulardan olan ve boşanmalara büyük bir etkisi olan aldatma davranışları, romantik ilişkilerin kalitesini de etkilemektedir (Hatamy vd., 2011; Shackelford vd., 2008). Kimi durumda, romantik ilişkide bir aldatma gerçekleşmese de eşlerden birinin aldatılma algısı içinde olması sorunlara yol açabilmektedir. Bireylerin aldatılma algıları ilişkilerine yönelik tutum ve davranışlarını da değiştirebilmekte ve bunun sonucunda ilişkilerde doyumsuzluk, anlaşmazlık veya güvensizlik gibi sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Aldatılma algısının oluşmasına neden olabilecek durumların araştırılması, çıkabilecek bu tür sorunlara çözüm bulabilmek için önemlidir. Çocukluk dönemi örseleyici yaşantıların yetişkinlikte kişilerarası ilişkilerde etkisini göstermeye devam etmesi, romantik ilişkilere de etkisinin olduğunu göstermektedir (Kalkan ve Özbek, 2011). Bu nedenle bireylerin çocukluk döneminde maruz kaldıkları örseleyici yaşantıların aldatılma algısının üzerinde etkisinin olup olmadığının incelenerek, partnerlerin romantik ilişkilerinde tutumlarının farkında olmalarına ve daha sağlıklı ilişkiler için adımlar atmalarına katkı sağlayacak çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Çocukluk döneminde yaşanan örseleyici yaşantılar, çoğunlukla bebeğe/çocuğa bakım veren (anne, baba, bakıcı veya büyük ebeveynler gibi) kişilerle bağlantılı olabilmektedir. Hazan ve Shaver (1987) bakım verenleriyle sağlıklı ilişkiler kurmuş kişilerin romantik ilişkilerinde daha rahat, anlayışlı ve güvenli bir yaklaşım sergilerken; bakım verenlerinden tutarsız ilişkiler kuran kişilerin daha şüpheli ve memnuniyetsiz bir tutum

sergilediklerini belirtmiştir. İstismara uğrayan kişilerin olumsuz duygulara daha fazla dikkat ettikleri, olumsuz duygularla ilgili ipuçları aradıkları ve bunları yorumlamaya meyilli olduklarını ortaya koyan çalışmalar (Pollak vd., 2000; Romens ve Pollak, 2012) göz önünde bulundurulduğunda çocukluk döneminde örseleyici yaşantılara maruz kalmak ile aldatılma algısı arasında bir ilişki olabileceği düşünülmektedir.

2.5. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile İlgili Araştırmalar

Çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalan kişilerin romantik ilişkide bulunma ve ilişki işleyişlerinin araştırıldığı bir çalışmada (Colman ve Widom, 2004), örselenme yaşantılarına maruz kalan kişilerin romantik ilişkilerinde istikrar ve nitelik açısından farklılıklar gözlemlenmiştir. Çalışmaya göre, çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına maruz kalan kişiler yakın ilişkilerinde diğer kişilere göre yüksek oranda ayrılma/boşanma bildirirken; ciddi bir ilişkide bulunma oranlarının düşük olduğu ifade edilmiştir. Bunun yanında, örselenme yaşantılarına maruz kalmış kadınların partnerlerini destekleyici, ilgili ve iletişime açık olarak değerlendirme oranlarının daha düşük olduğu görülmüştür.

Min ve diğerleri (2007), çalışmaları sonucunda çocukluk çağı travmalarının madde kullanımı ve stres ile doğrudan ve dolaylı olarak ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Kaçınan baş etme yönteminin çocukluk çağı travmaları ve madde kullanımı ve stres arasında aracılık ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak, çocukluk çağı travmalarının düşük eğitim düzeyi ile ilişkili olduğu görülmüş ve bakım verenler tarafından çocuğun gerekli ihtiyaçlarının karşılanmamış olması bu durumun olası nedeni olarak açıklanmıştır.

Bradbury ve Shaffer (2012) duygu düzenleme becerisinin çocukluk dönemindeki duygusal örselenmeleri ve romantik ilişki doyumu arasındaki aracı rolünü araştırdıkları çalışmada, çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının düşük ilişki doyumu ve yüksek duygu düzenleme güçlüğü ile ilişkili olduğunu belirtmiştir. Duygu düzenleme güçlüğüne çocukluk dönemi duygusal örselenme yaşantıları ve romantik ilişki doyumu arasında aracı olduğu ifade edilmiş ve örselenme yaşantıları olan kişilerin duygularını düzenlemede zorluk

yaşamaya daha fazla yatkın olduklarını, bu nedenle ilişki doyumlarının düşük olabileceği belirtilmiştir.

Demirci (2016), çocukluk dönemi örselenme yaşantıları yüksek olan kişilerin obsesif kompulsif bozukluk belirtilerini daha fazla gösterdiğini ortaya koymuştur. Bulgulara bakıldığında duygusal ihmal ve duygusal istismar düzeyi yüksek olan katılımcıların düşüncelere kapılma ve dürtü düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca, örselenme yaşantıları düzeyi yüksek olan kişilerin depresyon puanlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kürtüncü ve diğerlerinin (2020) yakın ilişkiler ile çocukluk dönemi örselenme yaşantıları arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışma sonucunda ilişkide kaçınan davranışların fiziksel örselenme, duygusal örselenme ve çocukluk dönemi örselenme yaşantıları toplam puanının yüksek olmasıyla ilişkili olduğuna ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular, güvenli ilişki kurmanın çocukluk dönemi örselenme yaşantıları alt boyutlarından alınan puanın düşük olmasıyla bağlantılı olduğunu göstermektedir. Ayrıca, erkeklerin çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puanının kadınlara göre daha fazla olduğu belirtilmiş ve nedeninin özellikle sosyoekonomik düzeyi düşük ailelerde erkeklere daha fazla sorumluluk yüklenmesi sonucunda daha fazla örseleyici yaşantılara maruz kalmış olabilecekleri ifade edilmiştir. Katılımcılar arasında sosyoekonomik düzeyi düşük olanların alt boyutların tamamından (duygusal, fiziksel, cinsel) ve ölçek toplam puanından daha yüksek puan aldıkları görülmüştür. Bunun nedeni, ekonomik problemlerin getirdiği stres düzeyinin yüksek olması ile iletişimde sorunların ortaya çıkması, geçim kaygısıyla çalışan ebeveynlerin çocukları ihmal etmesi olarak yorumlanmıştır.

Türk-Kurtça ve Kocatürk (2020), yürütmüş oldukları bir çalışmada psikolojik sağlamlılığın çocukluk dönemi travmalarını, öz-yeterliliği ve içsel/dışsal kontrol odağını yordayıp yordamadığını incelemiştir. Sonuçlar, psikolojik sağlamlılığın çocukluk dönemi travmalarını yordadığını ve psikolojik sağlamlık ile çocukluk dönemi travmaları arasında negatif bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Çocukluk döneminde travmalara maruz kalan

çocukların psikolojik sağlamlığın gelişmesi için gerekli olan sıcaklık ve şefkat gibi duygulardan uzak bir şekilde yetişmelerinin bu bulguları açıklayabileceği belirtilmiştir.

Çocukluk çağı travmaları, ruminasyon ve umutsuzluk arasındaki ilişkinin araştırıldığı bir çalışmada, çocukluk çağı travmaları düzeyi arttıkça umutsuzluk düzeyinin arttığı görülmüştür. Bir diğer bulguya göre, çocukluk çağı travmaları ile ruminatif düşünme tarzı arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Çocukluk çağı travmaları arttıkça ruminatif düşünme tarzının da arttığı görülmektedir (Türkgil, 2021).

Downey ve diğerleri (2022), çocukluk dönemi travmalarının çocukluk döneminde iyi oluşa ve yetişkinlikte davranışlara olan etkisini araştırdığı çalışmada, travma mağduru kişilerin kendilerini izole etmek yerine bu yaşantıların kendi iyi oluşları üzerindeki etkisini gizlemek için sahte bir öz-imge yaratabilecekleri görülmüştür. Bu sayede diğer kimseler tarafından kabul edilebileceklerini düşündükleri ifade edilmiştir. Aynı zamanda, bu kişilerin maruz kaldıkları travmatik yaşantılarla baş edebilmek için alkol ve madde kullanımına yöneldikleri belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, araştırmada çocukluk dönemi travmalarının yetişkinlikte depresyon ve anksiyete ile bağlantılı semptomların ortaya çıkabileceği öne sürülmüştür.

Hint yetişkinlerle yürütülen ve çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile romantik ilişkide bağlanma arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışma sonucunda, yüksek düzeyde örselenme yaşantılarının güvensiz bağlanma stiliyle ve düşük düzeyde güvenle ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Chaturvedi ve Arya, 2023). Benzer şekilde, özsaygı düzeyinin düşük olması romantik ilişkide güvensiz bağlanma ile ilişkilendirilmiştir. Buna ek olarak, güvenin çocukluk travması ile romantik bağlanma arasındaki ilişkide önemli bir aracı olduğu ve çocukluk travması yaşayan bireyler arasındaki bağlanma kalıplarını şekillendirmede çok önemli bir rol oynadığını ortaya koyulmuştur.

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile bağlanma stillerinin kişilerarası bilişsel çarpıtmalar üzerindeki rolünün incelendiği bir çalışma (Demir-Kaya vd., 2023), çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalan kişilerin kişilerarası ilişkilerinde daha fazla

bilişsel çarpıtmaları (kişilerarası reddedilme, kişilerarası yanlış algılama ve gerçekçi olmayan ilişki beklentisi) olduğunu göstermektedir. Çocukluk döneminde maruz kalınan örselenme yaşantılarının, kişilerin bağlanma stillerini güçsüzleştirip olası tehlikelere karşı tetikte olmasına ve güvensiz bağlanmalarına neden olduğu, bunun sonucunda da bilişsel çarpıtmaların ortaya çıkabileceği açıklanmıştır. Aynı zamanda araştırma bulguları, kaygılı bağlanma stiline çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve kişilerarası bilişsel çarpıtma arasındaki ilişkiye aracılık ettiğini göstermektedir. Buna göre, yüksek düzeyde çocukluk dönemi örselenme yaşantıları deneyimi olan kişilerin kaygılı bağlanması kişilerarası ilişkilerde bilişsel çarpıtmaların ortaya çıkmasıyla sonuçlanmaktadır.

2.6. Aldatılma Algısı ile İlgili Araştırmalar

Yarab ve Allgeier (1998), farklı uluslardan 314 üniversite öğrencisiyle birlikte cinsel fantezilerin aldatılma algısı üzerindeki etkisini araştırmıştır. Katılımcıların aldatılma algılarına ilişkin görüşleri incelendiğinde, partnerlerinin katılımcıların kendi yakın arkadaşlarıyla cinsel fantezilerinin olması, partnerlerinin ünlü bir oyuncuyla kurdukları cinsel fanteziye göre daha yüksek oranda aldatılma olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların, partnerlerinin cinsel fantezi kurdukları kişilerin ilişkiyi bitirme olasılığı ne kadar fazlaysa bu davranışa yönelik aldatılma algısı o kadar yükseldiği görülmüştür.

Bir başka çalışmada üniversite öğrencilerinin aldatma ve aldatılma algıları incelenmiştir (Feldman ve Cauffman, 1999). Bulgulara göre, katılımcılar gün içinde karşı cinsle yaşanan etkileşimlerin (örn., biriyle arkadaş olmak, sinemaya gitmek, kahve içmek, ders çalışmak) kabul edilebilir davranışlar olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar tarafından başkasıyla flört etmek, bir başkasını düşünmek, hayal etmek veya onunla ilgili fanteziler kurmak daha az kabul edilebilir aldatma davranışları olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, daha önce aldatma deneyimi olan kişiler arasında erkeklerin kadınlara göre cinsel birliktelik yaşayarak aldatma olasılığının daha fazla olduğu görülmüştür.

Henline ve diğerleri (2007), yaptıkları bir çalışmada katılımcıların partnerlerinin çevrimiçi ortamdaki davranışlarına yönelik aldatılma algısını incelemiştir. Araştırma

sonuçlarına göre, çevrimiçi ortamda online seks, flört, yazışmak, kişinin kendisiyle ilgili derin bilgiler vermesi katılımcılar tarafından aldatma olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca, partnerinden bir şeyler saklamak ve çevrimiçi ortamda bir başkasına “seni seviyorum” demek de katılımcılar tarafından aldatılma davranışı olarak değerlendirilmiştir.

Wilson ve diğerleri (2010) tarafından yürütülen bir çalışmada aldatılma algısı ile ilişki kalitesi ve dindarlık arasındaki ilişki incelenmiştir. Bulgulara bakıldığında, özellikle belirsiz aldatma davranışlarının aldatılma olarak algılanmasının yüksek dindarlık, yüksek ilişki doyumu ve partner seçeneklerinin az olduğu algısı ile ilişkili olduğu görülmüştür. İlişki doyumu yüksek olan ve partner seçeneklerinin az olduğunu düşünen kişilerin, partnerinin belirgin olmayan aldatma davranışları karşısında kendilerini tehdit altında hissedebileceği ve dindarlık düzeyi yüksek kişilerin kutsal olarak gördükleri evlilik bağına zarar verebilecek davranışlara karşı diğer kişilere göre daha hassas olabilecekleri düşünülmüştür.

Kruger ve diğerleri (2013), kişilerin aldatılma algısını inceleyebilmek için bir envanter ortaya koymuş ve buna göre hangi davranışın ne ölçüde aldatılma olarak değerlendirildiği araştırılmıştır. Cinsel (örn., cinsel birleşme, oral seks) ve erotik davranışların (erotik mesajlaşma, başkasıyla beraber pornografik bir film izlemek) büyük oranda aldatılma davranışı olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bunları, bir başkasıyla ilişki yaşandığını gösteren davranışlar (el ele tutuşmak, dudak dudağa öpmek) ve o kişiye ekonomik destek sağlandığını gösteren davranışlar (örn., başkasına 500 dolar vermek, finansal anlamda destek sağlamak) takip etmektedir. Ayrıca, sonuçlar kaçınan bağlanma stiline sahip kişilerin cinsel ve erotik davranışları aldatma olarak değerlendirmeyen, günlük etkileşimleri aldatma olarak değerlendirmeye daha meyilli olduğunu göstermektedir.

Aldatılma algısının cinsiyete ve kişilerin aldatma deneyimlerine göre farklılık gösterip göstermediğini inceleyen bir çalışmada, katılımcıların değerlendirmesi istenen ifadeler arasında en çok cinsel davranışlar aldatma olarak değerlendirilmiştir (Moreno ve Kahumoku-Fessler, 2018). Bu cinsel davranışlar arasında en başta cinsel birleşme ve oral seks gelirken, bunu birlikte duş alma ve buluşma takip etmektedir. Duygusal davranışlar arasında ön sevişme, okşama, aynı yatakta uyuma gibi cinsel aktiviteye yol açabilecek

davranışlar her zaman aldatma davranışı olarak değerlendirilmiştir. Katılımcıların yakın arkadaşlarla yapılan yemek yeme, sarılma, telefonda konuşma, üzgün olduğunda arayıp konuşma vb. davranışları aldatma olarak algılamadığı görülmüştür.

Çevrimiçi cinsel aktivitelere yönelik görüşlerin incelendiği bir çalışmada (Li ve Zheng, 2018), kadın ve erkeklerin görüşleri arasında farklılık olduğu belirtilmiştir. Özellikle çevrimiçi ortamda cinsel partner arama, sanal seks ve çevrimiçi flörte yönelik davranışları kadınların erkeklere göre daha fazla aldatma olarak yorumladıkları görülmüştür. Erkeklerin ise kadınlara göre cinsel içerik görüntülemeyi aldatma olarak yorumlamaya daha fazla meyilli oldukları sonucu elde edilmiştir. Ayrıca, genel çerçeveye bakıldığında erkeklerin çevrimiçi cinsel aktivite davranışlarını kadınlara göre aldatma olarak algılama oranları düşükken, çevrimiçi cinsel aktivite davranışında bulunma oranı yüksektir. Bu bulgulara göre, çevrimiçi cinsel aktivitelerin aldatma olarak değerlendirilmemesinin bu davranışları gerçekleştirme olasılığını arttırabileceği belirtilmiştir.

Aldatılma algısı ile cinsel sağlık ilişkisinin incelendiği bir çalışmada (Bowelo vd., 2020) bekarların aldatılma algısı düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılrken evli olmanın düşük aldatılma algısı düzeyi ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, partnerlerini sadakatsiz olarak değerlendiren kişilerin birden fazla partnerle cinsel birlikteliğe dahil olma olasılığının yüksek olduğu bulunmuştur. Çalışma sonucunda bu bulguya dayanarak, aldatılma algısı düzeyi yüksek olan kişilerin HIV/AIDS gibi cinsel sağlık sorunlara sahip olma olasılığının da yüksek olabileceği ifade edilmiştir. Bunun yanında, orta eğitim düzeyine sahip kişilerin aldatılma algısı düzeylerinin de diğerlerine göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Cinsiyetler arasındaki farklılığa bakıldığında ise sonuçlar kadın ve erkeklerin aldatılma algısı düzeylerinin eşit olduğunu göstermiştir.

Rothstein ve diğerleri (2021) seks robotları ile aldatılma algısı arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmada, erkeklerin kadınlara göre seks robotları ile gerçekleşen cinsel birlikteliği aldatılma olarak algılama düzeylerinin daha düşük olduğunu belirtmiştir. Bunun nedeninin medya aracılığıyla akıllarda yer eden ve genellikle erkeklere yönelik üretilen cinsel ürünlerden kaynaklanıyor olabileceği düşünülmüştür. Bu nedenle erkeklerin

varsayımsal olarak yöneltilen araştırma sorularına kadınlar kadar net bir şekilde hayal edememiş olabileceği veya kadın figürlerin olduğu robotları hayal etmiş olabilecekleri ifade edilmiştir.

Çelimli (2022)'nin üniversite öğrencileriyle yürüttüğü çalışmada, güvenli bağlanan kişilerin aldatılma algısı düzeyinin düşük, kayıtsız bağlanan kişilerin ise yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, aldatılma algısı ile kendine saygı arasında negatif bir ilişki bulunmaktadır. Araştırmanın önemli bulgularından biri de aldatılma algısı ile ilişki doyumu arasında ilişkidir. Buna göre aldatılma algısı düzeyleri yüksek olan kişilerin ilişki doyumları düşüktür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Yöntemi

Bu çalışma, çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının yetişkinlik döneminde aldatılma algısı ile ilişkisini saptamak amacıyla yapılan nicel ve ilişkisel tarama modelidir. Tarama modeli türü olan ilişkisel tarama modeli, iki ve daha fazla değişken arasında ilişkinin incelendiği çalışmalardır (Karasar, 2022). Aynı zamanda, incelenmek istenen durumun düzeyinin belli değişkenler açısından kıyaslandığında farklılaşma ortaya koyup koymadığı ilişkisel tarama modeli kullanarak açıklanabilmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2018). Tarama modelleri değişkenler arasında bir neden-sonuç ilişkisi vermemektedir. Ancak elde edilen bilgiler ışığında birtakım ipuçları vererek değişkenlerin birbirini yordama durumu hakkında fikir yürütülmesine yardımcı olabilir (Karasar, 2022).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini yetişkin (18 yaş üstündeki) bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme yöntemi için uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi, seçkisiz veya sistematik bir örnekleme yönteminin kullanılmasının zor olduğu durumlarda, araştırmacının evren içerisindeki en ulaşılabilir kişilerden veri toplamasıdır (Oral ve Çoban, 2020). Farklı eğitim durumu, yaş, meslek vb. gruplardan daha fazla katılımcıya ulaşabilmek amacıyla bu araştırma için uygun örnekleme yöntemine karar verilmiştir.

Araştırma 18 yaşından büyük kişilerle yürütülmüş ve çalışmaya katılan 409 kişiden üç kişi yaş kriterini sağlamadığı için, üç kişi çalışmaya katılım onayı vermediği için, 17 kişi uç değer temizliği nedeniyle veri setinden çıkarılmış ve 386 kişi ile analizler yapılmıştır. Araştırmaya 292 kadın (%75,6) ve 94 erkek (%24,4) katılmıştır. Bu nedenle çalışmanın kadın ağırlıklı bir çalışma olduğu söylenebilir. En düşük 18 ve en yüksek 69 yaşındaki bireylerin yer aldığı çalışma grubunun yaş ortalaması 30,67'dir.

Tablo 1

Örneklem grubuna ait veriler

Değişken		n	%
Cinsiyet	Kadın	292	75,6
	Erkek	94	24,4
Eğitim Durumu	İlkokul	5	1.3
	Ortaokul	8	2.1
	Lise	72	18.7
	Yüksekokul	33	8.5
	Üniversite	191	49.5
	Lisansüstü	77	19.9
Çocuklukta Algılanan Sosyoekonomik Düzey	Düşük	105	27.2
	Orta	249	64.5
	Yüksek	32	8.3
Çocukluğun Geçtiği Yer	Köy	42	10.9
	Kasaba	28	7.3
	İlçe	118	30.6
	Şehir	87	22.5
	Büyükşehir	111	28.8
Çocuklukta Ebeveyn Çalışma Durumu	Her ikisi de çalışıyordu	113	29.3
	Yalnızca anne çalışıyordu	10	2.6
	Yalnızca baba çalışıyordu	243	63
	Her ikisi de çalışmıyordu	15	3.9
	Diğer	5	1.3
İlişki Durumu	İlişkisi yok	159	41.2
	İlişkisi var	224	58
	Diğer	3	0.8
Aldatılma Deneyimi	Evet	174	45.1
	Hayır	212	54.9

Tablo 1'in devamı

Ailede Aldatılmaya Tanıklık Etme	Evet	123	31.9
	Hayır	263	68.1
Arkadaş Çevresinde Aldatılmaya Tanıklık Etme	Evet	298	77.2
	Hayır	88	22.8

Tablo 1'de görüldüğü gibi katılımcıların %22'si lise ve altı, %78'si lisans ve lisansüstü eğitim düzeyine sahiptir. Araştırmaya katılan kişilerin büyük çoğunluğu ilçe (%30.6) ve büyükşehirde (%28.8) yaşadığını ifade etmiştir.

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Verilerin toplanma sürecinde Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Ölçeği, Aldatılma Algısı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

3.3.1. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Ölçeği Kısa Formu (ÇDÖYÖ-KF)

Orijinal ölçek Bernstein ve diğerleri (2003) tarafından geliştirilmiştir. ÇDÖYÖ-KF'nin Türkçe'ye uyarlanması ve geçerlilik güvenilirlik çalışmasını, klinik olmayan genç yetişkin bireyler üzerinde Kaya (2014) yapmıştır. Ölçeğin hem orijinali hem Türkçe uyarlaması 28 madde ve beş boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları fiziksel istismar, fiziksel ihmal, duygusal istismar, duygusal ihmal ve cinsel istismardır. Her alt boyut beş maddeden oluşmaktadır. Bunun dışında üç tane kontrol maddesi vardır. Ölçekten alınan puan yüksek olması çocukluk dönemi örselenme yaşantıların yoğunluğunu göstermektedir. Türkçe uyarlamasının geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları ölçeğin güvenilir ve klinik olmayan genç yetişkinler için kullanımının uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türkçeye uyarlanan Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Ölçeği Kısa Formu'nun geçerlilik çalışması için madde analizi, yapı geçerliliği ve ölçüt bağıntılı

geçerliliği incelenmiştir. Ölçek maddelerinden elde edilen puanlar ile ölçeğin toplam puanı arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılan görülmüştür. Buna göre ölçekteki üç ters madde dışındaki 25 madde analizi sonucunda maddelerin korelasyon puanlarının .21 ile .70 arasında olduğu maddenin benzer durumları ölçtüğü ifade edilmiştir.

ÇDÖYÖ-KY'nin yapı geçerliliğinin sağlanabilmesi için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonucu yöntemi kullanılmıştır. DFA bulguları maddelerin faktör yüklerinin .36 ile .98 arasında olduğu göstermektedir. Bu nedenle kullanılan veri setinin uyarlanan ölçek için uygun olduğu ve orijinalindeki boyutlarla paralel olduğu ifade edilmiştir.

Son olarak, ölçüt bağıntılı geçerliliğin test edilebilmesi için alanyazındaki ÇDÖYÖ-KF'nin kuramsal yapısıyla ilişkili olan Beck Depresyon Ölçeği ile Sürekli Kaygı Envanteri; kuramsal yapısından farklı olarak ise Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ile ilişkileri incelenmiştir. Analiz sonucunda ÇDÖY-KF'nin Beck Depresyon Ölçeği ve Sürekli Kaygı Envanteriyle pozitif yönde ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ile negatif yönde anlamlı bir ilişkisi olduğu bulunmuştur.

ÇDÖYÖ-KF'nin güvenilirlik çalışmasında ölçeğin iç tutarlılığını ölçmek için Cronbach Alfa değerlerine bakılmıştır. Ölçeğin toplam Cronbach Alfa değeri .77, her alt boyutu için elde edilen Cronbach Alfa değerleri ise duygusal istismar için .81, duygusal ihmal için .81, fiziksel istismar için .79, fiziksel ihmal için .38 ve cinsel istismar için .80 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca, güvenilirlik çalışması için test-tekrar-test yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların öntest ve sontest sonuçları arasında pozitif yönde, yüksek ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Bu araştırma kapsamında, ölçeğin geliştirildiği örneklemden farklı bir örneklem grubundan veri toplandığı için yeniden DFA yapılmıştır. Uyum endeksi değerleri CMIN/DF=2.8, GFI=.87, AGFI=.84, CFI=.91, RMSEA=.70'dir. Bu değerler kabul edilebilir değer aralığındadır (Aygün, 2017; Awang, 2012; Chan vd., 2019; Noudoostbeni vd. 2018; Schermelleh-Engel & Moosbrugger, 2003). Aynı zamanda, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı tekrar hesaplanmış ve ölçeğin toplam Cronbach Alfa değerinin .79, ölçeğin alt

boyutlarının ise duygusal istismar için .82, duygusal ihmal için .43, fiziksel istismar için .80, fiziksel ihmal için .44 ve cinsel istismar için .90 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

3.3.2. Aldatılma Algısı Ölçeği (AAÖ)

Çelimli (2022) tarafından geliştirilen AAÖ ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları üniversite öğrencileriyle yürütülmüştür. Ölçek toplamda 28 madde ve iki boyuttan oluşmaktadır. Belirgin aldatılma algısı boyutunda 19 ve belirsiz aldatılma algısı boyutunda 9 madde bulunmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 125 ve en düşük puan 25'tir. Ölçekte bulunan 3 kontrol maddesi puanlamaya dahil edilmemiştir. AAÖ geçerlilik çalışması için kapsam geçerliliği, yapı geçerliliği ve ölçüt geçerliliği incelenmiştir. Öncelikle madde havuzunda ortaya çıkan 79 madde ve beş boyut, uzman görüşüne sunulurken kapsam geçerliliğine bakılmıştır. Uzman görüşü sonrası ölçek 63 madde ve dört boyuta düşmüştür. Ardından bu maddeler 40 üniversite öğrencisine uygulanmış ve anlaşılır olmayan 17 madde ölçekten çıkarılmıştır. Pilot uygulama geriye kalan 46 madde ile gerçekleştirilmiştir. Yapı geçerliliği için 241 öğrenciye uygulanan pilot uygulamadan elde edilen verilerle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yöntemi kullanılmıştır. AFA sonrası madde sayısı 28'e, boyut sayısı 2'ye düşürülmüştür. Ardından, ortaya çıkan maddelerin doğrulanması için 334 katılımcıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemi uygulanmıştır. DFA sonucunda ölçeğin yapısının örneklem üzerinde kullanılabilir olduğunu göstermektedir. Çalışmada ölçüt geçerliliği ile literatürde AAÖ ile benzer ölçeklerin ilişkisi incelenmiştir. Bunun için Romantik Kıskançlık Ölçeği ve Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Bulgulara bakıldığında Romantik Kıskançlık Ölçeği ve Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ile Aldatılma Algısı Ölçeği arasında pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür. Buna dayanarak, ölçüt geçerliliğinin sağlandığı belirtilmiştir. Ölçeğin toplam Cronbach Alfa değeri .95, alt boyutlarının ise .90'ün üzerinde olması nedeniyle iç tutarlılığının sağlandığı belirtilmiştir. İç tutarlılığı için Cronbach Alfa değerlerinin yanında madde analizi yapılarak madde puanları ve toplam ölçek puanı arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Madde analizi sonuçları madde korelasyonlarının .46 ile .84 arasında olduğunu göstermektedir. Değerler göz önünde bulundurularak, ölçeğin maddelerinin bireylerin özelliklerini iyi derecede ayırt edebildiği ve iç tutarlılığının sağlandığı ifade edilmiştir. Son olarak, ölçeğin güvenilirliğinin test edilebilmesi için test-tekrar test uygulaması yapılmıştır. İki hafta arayla uygulanan çalışmada katılımcıların ölçeğin toplam ve alt boyut puanlarının iki uygulama arasında

anlamalı bir fark bulunamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlara bakılarak ölçeğin test-tekrar test güvenilirliğinin sağlandığı belirtilmiştir (Çelimli, 2022).

Bu araştırma kapsamında, ölçeğin geliştirildiği örneklemden farklı bir örneklem üzerinden yürütüldüğü grubundan veri toplandığı için yeniden DFA yapılmıştır. Uyum indeksi değerleri CMIN/DF = 4.8, GFI = .77, CFI = .88, AGFI = .73, ve RMSEA = .09 olarak hesaplanmış ve kabul edilebilir değer aralığında olduğu görülmüştür (Aygün, 2017; Awang, 2012; Chan vd., 2019; Noudoostbeni vd. 2018; Schermelleh-Engel & Moosbrugger, 2003). Buna ek olarak, Cronbach Alfa değerlerine yeniden bakılmıştır. Ölçeğin toplam Cronbach Alfa değeri .95, alt boyutlarından belirgin için .94 ve belirsiz için .94 olarak hesaplanmıştır.

3.3.3. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan kişilerin demografik özelliklerini belirleyebilmek için oluşturulan formda, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzey, çocukluk döneminin geçtiği yer, çocuklukta ebeveynin çalışma durumu, ilişki durumu, romantik ilişkide aldatılma deneyimi, ailede aldatılmaya tanıklık etme ve arkadaş çevresinde aldatılmaya tanıklık etme değişkenleri yer almaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması

Verileri toplamaya başlamadan önce araştırmada kullanılan ölçekler için ölçek sahiplerinden, sonrasında Etik Kurul'dan araştırma için gerekli izinler alınmıştır. Katılımcılara süreçle ve haklarıyla ilgili bilgi verilen bir Onam Formu hazırlanmıştır. Bu araştırmada veri toplama araçlarında yer alan sorulan bazı maddelerinde kişinin özel hayatına yönelik ve başkalarından gizlemek isteyebileceği ifadeler yer almaktadır. Çalışmaya katılacak kişilerin bu maddeleri cevaplarken gerçekçi cevaplar verebilmeleri için verilerin yüz yüze değil çevrimiçi (online) kanallardan toplanmasına karar verilmiştir. Veriler Google Form aracılığıyla çevrimiçi toplanmıştır. Bunun için sosyal medya platformları üzerinden araştırma linki paylaşılmıştır. Formda katılımcılara araştırmayla ilgili gerekli bilgiler verilmiş, araştırmanın gönüllülük esasına dayalı olduğu açıklanmış ve

formda yer alan ölçeklerin yaratabileceği olası olumsuz duygular için yararlı olabilecek kaynaklar paylaşılmıştır.

Verilerin toplanmaya başlanmasından önce pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamaya farklı yaş ve cinsiyetten 20 kişi dahil edilmiştir. Ölçeklere yönelik bir düzeltme veya olumsuz geribildirim gelmemesi nedeniyle herhangi bir düzenleme yapmadan veri toplama sürecine geçilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan 409 kişiden üçü 18 yaşından büyük olma şartına uymaması ve üçü çalışmaya katılma onayı vermemesi nedeniyle veri setinden çıkarılmıştır. Veri analizi öncesinde kutu grafiği ile uç değerler belirlenmiş ve belirlenen 17 kişi veri setinden çıkarıldıktan sonra 386 kişi ile veri analizi yapılmıştır.

Verilerin normal dağılımına bakmak için Histogram, Q-Q Plot, Kolmogorov-Smirnov ve çarpıklık-basıklık katsayılarına bakılmıştır. Kolmogorov-Smirnov katsayılarına bakıldığında dağılımın normal olmadığı sonucu görülmüştür. Ancak örneklemin büyük olduğu araştırmalarda Kolmogorov-Smirnov testi normalliği reddetme eğilimindedir (Pallant, 2016). Çarpıklık-basıklık katsayıları incelenmiş ve değerlerin -1.5+1.5 aralığında olduğu tespit edilmiştir. Bu değerlerin -1 ile +1 arasında olması nedeniyle (Tabachnick vd., 2013) dağılım normal kabul edilmiştir.

Aldatılma algısının cinsiyete göre ve çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının cinsiyet, aldatılma deneyimi ve ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre değişkenlik gösterip göstermediğini belirleyebilmek için bağımsız örneklem için t-testi kullanılmıştır. Katılımcıların yaşının ve çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının aldatılma algısı ile ilişkisine bakmak için Pearson Moment Korelasyon analizi yapılmıştır. Sonrasında çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılık gösterip göstermediğine bakabilmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Varyansların homojenliği Levene Testi ile kontrol edilmiştir. Ardından varyans analizi sonucunda oluşan farkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit edebilmek için Hochberg

testi uygulanmıştır. Gruplar arasındaki örneklem farklarının fazla olduğu durumlarda Hochberg testinin kullanılması önerildiği için bu test uygulanmıştır (Field, 2013). Farkların etki büyüklüğünün hesaplanmasında eta kare yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada IBM SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 22.0 programı kullanılarak veriler analiz edilmiş, anlamlılık düzeyi en az .05 ve güven aralığı %95 olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1. Cinsiyete Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklem için t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Cinsiyete göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları

Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p	η^2
Kadın	292	55.59	13.719	207.895	2.227	.027	.01
Erkek	94	52.62	10.299				

Tablo 2’ye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamaları, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{(207.895)} = 2.227, p > 0.05$). Kadınların çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamaları ($\bar{X}=55.59$) erkeklere ($\bar{X}=52.62$) göre daha yüksektir. Ortalamalar arasındaki farkların etki büyüklüğü düşük seviyededir.

Aldatılma algısının cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklem için t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3

Cinsiyete göre aldatılma algısına ait bağımsız örneklemeler için t-testi sonuçları

Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Kadın	292	112.65	20.36	384	.747	.455
Erkek	94	110.79	22.66			

Tablo 3'e göre aldatılma algısı puan ortalamaları, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(384)} = .747, p > 0.05$).

4.2. Eğitim Düzeyine Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular

Veri toplarken katılımcılardan eğitim düzeyleriyle ilgili bilgi alınmış ve cevaplar doğrultusunda ilkokuldan lisansüstü eğitime kadar farklı eğitim düzeyleri belirlenmiştir. Ancak veri analizinde, gruplarda bulunan kişi sayılarının homojen olmaması nedeniyle eğitim düzeyi "lise ve lise altı" ve "lise üstü" olmak üzere 2 grup olarak ele alınmıştır. Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamalarının eğitim düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklemeler için t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Eğitim düzeyine göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait bağımsız örneklemeler için t-testi sonuçları

Eğitim Düzeyi	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Lise ve lise altı	85	55.60	14.08	384	.585	.559
Lise üstü	301	54.66	12.71			

Tablo 4’e göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamaları, eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(384)} = .585$, $p > 0.05$).

Aldatılma algısı puan ortalamalarının eğitim düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklemeler için t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5

Eğitim düzeyine göre aldatılma algısına ait bağımsız örneklemeler için t-testi sonuçları

Eğitim Düzeyi	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p	η^2
Lise ve altı	85	117.70	21.91	384	2.769	.006	.01
Lise üstü	301	110.64	20.41				

Tablo 5’e göre aldatılma algısı puan ortalamaları, eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{(384)} = 2.769$, $p < 0.05$). Eğitim düzeyi lise ve lise altı olanların aldatılma algısı puan ortalamaları ($\bar{X}=117.70$) lise üstü eğitim düzeyine sahip olanlara ($\bar{X}=110.64$) göre daha yüksektir. Ortalamalar arasındaki farkların etki büyüklüğü düşük seviyededir ($\eta^2 =0.01$).

4.3. İlişki Durumuna Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular

Veri toplarken katılımcılar ilişki durumlarıyla ilgili alınan cevaplar doğrultusunda ilişkisi var, ilişkisi yok, nişanlı vb. ilişki durumları. Ancak veri analizinde, gruplarda bulunan kişi sayılarının homojen olmaması nedeniyle eğitim düzeyi “lise ve lise altı” ve “lise üstü” olmak üzere 2 grup olarak ele alınmıştır. Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamalarının ilişki durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklemeler için t-Testi Analizi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

İlişki durumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait bağımsız örneklemeler için t-testi sonuçları

İlişki Durumu	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
İlişkisi yok	159	54.748	13.010	381	-.094	.925
İlişkisi var	224	54.875	13.025			

Tablo 6'ya göre aldatılma algısı puan ortalamaları, ilişki durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(381)} = -.081, p > 0.05$).

Aldatılma algısı puan ortalamalarının ilişki durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklemeler için t-Testi Analizi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7

İlişki durumuna göre aldatılma algısına ait bağımsız örneklemeler için t-testi sonuçları

İlişki Durumu	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
İlişkisi yok	159	112.32	21.78	381	.081	.936
İlişkisi var	224	112.15	20.37			

Tablo 7'ye göre aldatılma algısı puan ortalamaları, ilişki durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(381)} = .081, p > 0.05$).

4.4. Aldatılma Deneyimine Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamalarının romantik ilişkide aldatılma deneyimine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklem için t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8

Aldatılma deneyimine göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları

Aldatılma Deneyimi	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p	η^2
Evet	174	58.72	14.599	307.663	5.306	.000	.06
Hayır	212	51.70	10.591				

Tablo 8’e göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamaları, aldatılma deneyimine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{(307.663)} = 5.306, p < 0.05$). Aldatılma deneyimi olan kişilerin çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ortalamaları ($\bar{X}=58.72$) olmayan kişilere ($\bar{X}=51.70$) göre daha yüksektir. Ortalamalar arasındaki farkların etki büyüklüğü orta seviyededir.

Aldatılma algısı puan ortalamalarının romantik ilişkide aldatılma deneyimine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklem için t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9

Aldatılma deneyimine göre aldatılma algısına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları

Aldatılma Deneyimi	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Evet	174	113.31	20.58	384	.942	.347
Hayır	212	111.29	21.22			

Tablo 9'a göre aldatılma algısı puan ortalamaları, aldatılma deneyimine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(384)} = .942$, $p > 0.05$).

4.5. Ailede Aldatılmaya Tanıklık Etmeye Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamalarının ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklem için t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10

Ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait bağımsız örneklem için t-testi sonuçları

Ailede Aldatılmaya Tanıklık Etme	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p	η^2
Evet	123	60.28	14.39	197.610	5.372	.000	.06
Hayır	263	52.33	11.50				

Tablo 10'a göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamaları, ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{(197.610)} = 5.372, p < 0.05$). Ailede aldatılmaya tanıklık eden kişilerin çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ortalamaları ($\bar{X}=60.28$) etmeyenlere ($\bar{X}=52.33$) göre daha yüksektir. Ortalamalar arasındaki farkların etki büyüklüğü orta seviyededir.

Aldatılma algısı puan ortalamalarının ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Bağımsız Örneklemeler için t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11

Ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre aldatılma algısına ait bağımsız örneklemeler için t-testi sonuçları

Ailede Aldatılmaya Tanıklık Etme	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Evet	123	112.79	20.24	384	.381	.703
Hayır	263	111.92	21.28			

Tablo 11'e göre aldatılma algısı puan ortalamaları, ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(384)} = .381, p > 0.05$).

4.6. Çocuklukta Algılanan Sosyoekonomik Düzeye Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamalarının çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 12, Tablo 13 ve Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 12

Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

Çocuklukta Algılanan Sosyoekonomik Düzey	n	$\bar{X}$	Ss
Düşük	105	59.5143	13.42
Orta	249	53.6466	12.81
Yüksek	32	49.1563	8.23

Tablo 13

Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait tek yönlü varyans analizi sonuçları

Çocukluğun Geçtiği Yer	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası	3682.176	2	1841.088	11.451	.000	.06
Gruplar içi	61579.347	383	160.782			
Toplam	65261.523	385				

Katılımcıların çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamaları, çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermektedir ($f_{(2, 383)} = 11.451, p < .05$). Ortalamalar arasındaki etki büyüklüğü orta düzeydedir.

Tablo 14

Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait Hochberg testi sonuçları

Ölçek	Sosyoekonomik Düzey (I)	Sosyoekonomik Düzey (J)	Ortalamlar Arası Fark (I-J)	p
Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları	Düşük	Orta	5.867*	.000
		Yüksek	10.358*	.000
	Orta	Düşük	-5.867*	.000
		Yüksek	4.490	.169
	Yüksek	Düşük	-10.358*	.000
		Orta	-4.490	.169

Buna göre, çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları düzeyleri farklılaşması Hochberg Testi sonuçlarına göre, çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeyi düşük ($\bar{X} = 59.51$) olan bireylerin çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puan ortalamalarının sosyoekonomik düzeyi orta ($\bar{X} = 53.64$) ve yüksek ($\bar{X} = 49.15$) olan bireylerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Aldatılma algısı puan ortalamalarının çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 15 ve Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 15

Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre aldatılma algısına ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

Çocuklukta Algılanan Sosyoekonomik Düzey	n	$\bar{X}$	Ss
Düşük	105	112.657	21.664
Orta	249	112.469	20.198
Yüksek	32	108.625	24.286

Tablo 16

Çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre aldatılma algısına ait tek yönlü varyans analizi sonuçları

Çocuklukta Algılanan Sosyoekonomik Düzey	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	449.057	2	224.529	.511	.600
Gruplar içi	168273.181	383	439.356		
Toplam	168722.238	385			

Buna göre, katılımcıların aldatılma algısı puan ortalamaları, çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($f_{(2, 383)} = .511, p > .05$)

4.7. Yaş ile Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ve Aldatılma Algısı Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puanlarının yaş ile ilişkisini belirlemek amacıyla Basit Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17

Yaşa göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına ait basit korelasyon analizi sonuçları

Değişken	n	r	p
Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları	386	.018	.719
Yaş			

Tablo 17'ye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları puanları ile yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($r = .018$, $p > .05$).

Aldatılma algısı puanlarının yaş ile ilişkisini belirlemek amacıyla Basit Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18

Yaşa göre aldatılma algısına ait basit korelasyon analizi sonuçları

Değişken	n	r	p
Aldatılma Algısı	386	-.125*	.014*
Yaş			

Tablo 18'e göre aldatılma algısı puanları ile yaş arasında negatif yönde ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = -.125$, $p < .05$) Korelasyon katsayısının .30'dan düşük olması zayıf, .30-.70 arasında olması orta; .70-1.00 arasında olması ise yüksek düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk vd, 2012). Bulgulara göre yaş ilerledikçe aldatılma algısı azalmaktadır.

4.8. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile Aldatılma Algısı Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson Çarpım Moment Korelasyon Katsayısı incelenmiştir. Sonuçlar Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasındaki ilişki

Değişken	n	r	p
Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları	386	-.026	.614
Aldatılma Algısı			

Tablo 19’a göre, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir ($r = .026$, $p > .05$)

4.9. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Alt Boyutları ile Aldatılma Algısı Alt Boyutları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları alt boyut puanları ile aldatılma algısı alt boyut puanlarının ilişkisini belirlemek amacıyla Pearson Çarpım Moment Korelasyon Katsayısı incelenmiştir. Sonuçlar Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları alt boyutları ile aldatılma algısı alt boyutları arasındaki ilişki

	1	2	3	4	5	6	7
1. Fiziksel istismar	1						
2. Cinsel istismar	.327**	1					
3. Duygusal istismar	.591**	.379**	1				
4. Fiziksel ihmal	.360**	.254**	.456**	1			
5. Duygusal ihmal	.410**	.244**	.647**	.489**	1		
6. Belirgin	-.065	-.001	-.009	-.126*	.033	1	
7. Belirsiz	.023	-.010	.036	-.052	.013	.521**	1

Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları fiziksel ihmal alt boyutu ile aldatılma algısı belirgin alt boyutu arasında negatif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = -.126, p < .05$).

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırmanın sonucunda, cinsiyete göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının ve aldatılma algısının farklılık göstermediği; eğitim düzeyine göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının farklılık gösterdiği ancak aldatılma algısının göstermediği; ilişki durumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının ve aldatılma algısının farklılık göstermediği; aldatılma deneyimine göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının farklılık gösterdiği ancak aldatılma algısının göstermediği; ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının farklılık gösterdiği ancak aldatılma algısının göstermediği; çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının farklılık gösterdiği ancak aldatılma algısının farklılık göstermediği görülmüştür. Ayrıca, yaş ile çocukluk dönemi örselenme yaşantıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmazken; aldatılma algısı ile yaş arasında negatif bir ilişki bulunmuştur. Son olarak, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ancak çocukluk dönemi örselenme yaşantıları fiziksel ihmal alt boyutu ile aldatılma algısı belirgin alt boyutu arasında düşük düzeyde ve negatif bir ilişki olduğu saptanmıştır.

5.1.1. Cinsiyete Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum

Bu çalışmanın sonuçlarına göre, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Benzer bir çalışma sonucuna göre, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları toplam puan ve alt boyutları (duygusal istismar, duygusal ihmal, fiziksel istismar, cinsel istismar) cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (Demir-Kaya vd., 2023). Bu bulgular bu çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir. Çocuğa yönelik kötü muamele her yaştan ve her cinsiyetten çocuğa karşı olabilmektedir. İstismar ve ihmal türlerine göre birtakım değişkenlere yönelik risk faktörleri değişebilmekle beraber, genel çerçeveye bakıldığında bu durumun çocuk ihmal ve istismarını azaltmadığı görülmektedir.

Bu nedenle, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları düzeyi erkek veya kadın fark etmeksizin her cinsiyette görülebilmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, aldatılma algısı cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Alanyazında aldatılma algısının cinsiyete göre farklılaştığını ortaya koyan çalışmalar mevcuttur. Goetz ve diğerleri (2019), erkeklerin aldatılma algısı düzeylerinin kadınlara göre daha yüksek olduğunu öne sürerken; Kruger ve diğerleri (2013) çalışma sonucunda kadınların aldatılma algısı düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Aldatma türüne göre aldatılma algısının cinsiyetler arasında farklılık gösterdiğini ifade eden çalışmalar da yapılmıştır (Abraham vd., 2001; Buss, 2000; Kato, 2019; Yeniçeri ve Kökdemir, 2006). Bu çalışmalar kadınların duygusal aldatma davranışlarına, erkeklerin ise cinsel aldatma davranışlarına yönelik aldatılma algısı düzeylerinin daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Diğer yandan, Harris'in (2002; 2003) yaptığı çalışmalar, aldatma türlerine göre aldatılma algısı düzeyinin kadın ve erkekler arasında anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir. Alanyazında cinsiyet ve aldatılma algısı arasındaki ilişkide henüz ortak sonuçların elde edilememesi, bu durumun sonucunu başka değişkenlerin etkilediğini düşündürmektedir. Kültürel kodlar ve tabular kişilerin aldatılma algısını etkileyebilmektedir (Alink vd., 2013). Toplumsal cinsiyet rollerine göre kadınların daha özgüvensiz ve belli kurallara bağlı yetiştirilmeleri aldatılma algısının yüksek olmasını etkilemiş olabilir. Erkekler açısından ise, kadınlara yönelik değer algısının düşük olması nedeniyle kadının bağımsız hareket etmesi veya toplumsal olarak kadından beklenmeyen davranışların görülmesi erkekler tarafından aldatılma olarak algılanıyor olabilir.

5.1.2. Eğitim Düzeyine Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum

Bulgular çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının katılımcıların şu anki eğitim düzeyine göre farklılaşmadığını göstermektedir. Çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının bilişsel işlev üzerinde olumsuz etkisi görülebilmektedir (Bücker vd., 2012). Bu durum çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalmış kişilerin eğitim düzeylerini de etkileyebilmektedir. Ancak bu çalışma sonucunda böyle bir farklılık görülmemiştir. Bunun

nedeninin kişisel farklılıklardan kaynaklanabileceği ve kişilerin psikolojik sağlamlık düzeyleriyle ilgili olabileceği düşünülmektedir. Psikolojik sağlamlığı yüksek olan kişilerin baş etme becerilerinin daha güçlü olması beklenmektedir. Böylelikle zorluklarla daha kolay başa çıkabilirler. Bu kişiler çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalsa dahi psikolojik sağlamlık düzeylerinin yüksek olması hem travmayla baş edebilmesini sağlamış hem de bilişsel işlevleri için koruyucu bir rol oynamış olabilir.

Sonuçlara bakıldığında aldatılma algısı düzeyinin eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Alanyazında bu bulguya ilişkin bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak, akademik başarı ile özgüven arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu gösteren çalışmalar olduğu görülmektedir (Tavani ve Losh, 2003; Yashoda ve Kumar, 2016). Kişinin kendine duyduğu güven, akademik hayatta olumlu bir tutum benimsemesine, akademik zorluklarla daha kolay baş etmesine ve nihayetinde başarılı olmasına olanak tanımaktadır. Bu araştırmanın bulguları, eğitim düzeyi lise ve lise altı olanların aldatılma algısı düzeylerinin lise üstü eğitim düzeyine sahip olanlara göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Thornton ve Nagurney (2011), özgüveni yüksek olan özerk kişiliğe sahip kişilerin aldatılma algısı düzeylerinin daha düşük olduğunu ifade etmektedir. Bunun yanında, lise üstü eğitim düzeyine sahip kişilerin finansal açıdan lise ve lise altı eğitim düzeyine sahip kişilere göre daha avantajlı olmaları nedeniyle kariyer olanakları, mesleki gelişim, sportif aktivite, hobi vb. üzerine daha fazla odaklanmaları veya bunlara daha fazla zaman ayırabilmeleri nedeniyle meşguliyetlerinin daha fazla olması beklenmektedir. Zihinsel ve fiziksel anlamda daha fazla alanla ilgileniyor olmak veya stres düzeyini azaltabilecek bir aktivitenin olması kişiler için bir duygu düzenleme yöntemi olarak düşünülebilir. Bu aktiviteler, kişilerin düşüncelerini ve duygularını daha iyi kontrol edebilmelerine ve bu duygu ve düşüncelerin ilk ortaya çıktığı andaki yoğunluğun azalmasına yardımcı olabilir. Sonuç olarak, ortaya çıkan aldatılma algısı düzeylerinin daha kontrol edilebilir hale gelmesini sağlayabilir. Bunlara ek olarak, yüksek eğitim düzeyine sahip kişilerin bilişsel fonksiyonlarının daha güçlü olması nedeniyle (Brigola vd., 2019) bu kişiler için olaylarla ilgili neden-sonuç ilişkisi kurma veya partnerinin davranışlarını farklı bakış açılarıyla değerlendirebilmek daha kolay olabilir. Öte yandan, eğitim düzeyi lise ve lise altı olan kişiler partnerlerinin sözel veya sözel olmayan ifadelerini tek bir sonuçla

ilişkilendirmeye daha meyilli olabilirler. Bu sonuçlar, lise üstü eğitim düzeyine sahip kişilerin aldatılma algısı düzeylerinin daha düşük çıkmasını açıklayabilir.

5.1.3. İlişki Durumuna Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum

Çalışma sonuçları, çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının ilişki durumuna göre farklılaşmadığını göstermektedir. Ancak Solmuş (2010) çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalan kişilerin romantik ilişkilerinde daha güvensiz hissettiğini ve şüpheli tutumlarının olduğu vurgulamaktadır. Her ne kadar güven romantik ilişkilerin başlaması ve sürmesinde en önemli faktörlerden biri olsa da diğer faktörlerin etkisi kişilerin bunu tolere edebileceği anlamına geliyor olabilir. Örneğin, kişiler güvensizlik ve şüpheli tutumlarının olmasına rağmen yakınlık ihtiyacı, destek arayışı, fiziksel çekim gibi etkenler nedeniyle bir ilişki başlatabilmektedir. Bunun yanında, çevresel baskılar ve ilişkiye veya partnere olan alışkanlık da ilişkilerin sürdürülmesinde etkili olabilmektedir. Buna bağlı olarak, çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalan ve kalmayan kişilerin ilişki durumu farklılık göstermemiş olabilir.

Bu araştırmada aldatılma algısı düzeyinin ilişki durumuna göre farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir. Kişilerin aldatılma algısı, aldatma kavramı kadar çeşitlilik gösterebilmektedir. Romantik ilişkide partnerin davranışları, ilişki kalitesi, ilişki süresi gibi faktörler aldatılma algısı düzeyini etkilemekle beraber, aldatılma algısı kişisel yaşantılar sonucu ortaya çıkması nedeniyle daha çok kişinin algıları, değerleri ve inançlarıyla ilişkili bir durumdur. İlişkiye yönelik beklentiler kişiye göre farklılaşabilmektedir. Bu durumda, aldatılma algısı ilişkide durumuna göre farklılık göstermemiş olabilir. Ayrıca, romantik ilişkide güven, iletişim ve duygusal yakınlık gibi temel bileşenler ilişkilerin kalitesini belirleyen önemli faktörlerdendir. Eğer ki bu bileşenler romantik ilişki içinde olduğu haliyle evlilik sonrasında da sürdürülürse, aldatılma algısı da evlilik öncesinde olduğu haliyle evlilik sonrasında benzer şekilde kendini gösterebilmektedir. Bu nedenle aldatılma algısı evli veya bekar olmaya göre farklılık göstermeyebilir.

5.1.4. Aldatılma Deneyimine Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum

Araştırma bulguları, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları düzeyinin, aldatılma deneyimine göre anlamlı bir farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Aldatılma deneyimi olan kişilerin çocukluk dönemi örselenme yaşantıları düzeyi, aldatılma deneyimi olmayan kişilere göre daha yüksektir. Çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalmış kişiler duygusal olarak manipüle edilmiş, rencide edilmiş, güvensiz bir ortamda yetiştirilmiş olabilmektedir. Bu örselenme yaşantıları, kişi ile bakım veren arasında güvensiz bir ilişki kurulmasına yol açmaktadır. Sağlıklı iletişim ve ilişki modellerinden uzak yetiştirilmek, kişilerin kişilerarası ilişkilerinde de bu tutumu devam ettirmelerine ve romantik ilişkilerinde istismarcı kişilere yönelmelerine neden olabilmektedir (Drapeau vd., 2004). Bu araştırma sonucunda çocukluk dönemi örselenme yaşantıları düzeyi yüksek olan kişilerin aldatılma deneyimlerinin yüksek çıkmasının nedeni bu kişilerin çocukluk döneminde öğrendikleri ilişki örüntüsünü devam ettirecek kişilere yönelmeleri olabilir.

Araştırma bulgularına göre aldatılma algısı düzeyi aldatılma deneyimine göre farklılık göstermemektedir. Alanyazında bir çalışmada aldatılma deneyiminin kişinin bir sonraki ilişkisindeki aldatılmaya ilişkin stres düzeyini arttırdığı ifade edilmiştir (Sagarin vd., 2003). Aldatılma deneyiminin, kişinin romantik ilişkide partnerinin davranışlarına karşı daha hassas olmasına neden olabileceği için aldatılma algısını arttırabileceği düşünülmektedir. Ancak araştırma sonuçları bu çalışma ile farklılık göstermektedir. Buna göre, kişilerin aldatılma algısı düzeyinde yalnızca aldatılma deneyiminin değil, farklı değişkenlerin de rol oynadığı söylenebilir. Silva ve diğerleri (2017), erkeklerin ilişki kalitesinin düşük olduğu romantik ilişkilerde aldatılma algılarının daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Bu bulgu, evrimsel bakış açısına göre erkeklerin düşük kaliteli ilişkilerde çocuğunun kendisine ait olmayacağı inancına sahip olmaları nedeniyle aldatılma algılarının yüksek olabileceği şeklinde yorumlanmıştır. Bunun yanında, partnerler arasında güven ilişkisinin zayıf olması da aldatılma algısını etkileyebilmektedir. Ayrıca, kişilerin sosyal medya aracılığıyla tanık oldukları ilişki örneklerinin de romantik ilişkilere karşı güvenlerini sarsabileceği ve aldatılmaya karşı daha hassas olmalarına neden olabileceği düşünülmektedir.

5.1.5. Ailede Aldatılmaya Tanıklık Etmeye Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum

Elde edilen sonuçlara göre, ailede aldatılmaya tanıklık eden kişilerin çocukluk dönemi örselenme yaşantıları düzeyleri, ailede aldatılmaya tanıklık etmeyenlere göre daha yüksektir. Stresli yaşam koşullarının çocukluk dönemi örselenme yaşantıları için risk faktörü olduğu bilinmektedir (Alink vd., 2013). Ailede yaşanan aldatma/aldatılma yaşantısının ebeveynler için stres verici ve zorlu bir deneyim olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu süreçte ebeveynlerin çocukları ihmal edebilecekleri düşünülmektedir. Aldatma olgusu ilişkilerin/evliliklerin sonlanmasındaki en önemli faktörlerden biridir. İlişki içinde her iki partner için de zorlayıcı ve yıpratıcı olabilen bu durum, kişilerin güven duygusunu ve yeterlilik duygusunu sarsabilmektedir. Böyle durumlarda çocuklu ailelerde partnerler kendi duygularına ve yaşantılarına fazla odaklanabilmekte ve bu süreçte çocuğun da herkes kadar desteklenmeye ihtiyacı olduğunu göz ardı edebilmektedir. Ebeveynlerin ilişki içinde yaşadıkları bu zorluklar, çocuklar için de duygusal anlamda bir o kadar zorlayıcı olabilmektedir. Aldatma/aldatılma yaşanan bir ilişkinin partnerlerde yaratacağı yoğun stres duygusunun çocuklar için örselenme yaşantıları dönüşebileceği düşünülmektedir. Buna ek olarak, bu süreçle işlevsel bir şekilde baş edemeyen ebeveynlerin yaşadıkları yoğun duyguları çocuklarına yansıtmaları ve istismara neden olabilmeleri mümkündür.

Bu araştırma sonucuna göre, aldatılma algısı düzeyi ailede aldatılmaya tanıklık etmeye göre farklılık göstermemektedir. Fife ve diğerleri (2019) ailenin aldatmaya olan bakış açısının çocuğun aldatılma algısını şekillendirebileceğini öne sürmektedir. Bulgularda ailede aldatılmaya tanıklık eden kişilerin aldatılma algısının yüksek olma sebebi bu olabilir. Ancak ailede aldatılmaya tanıklık etmeyenlerin de aldatılma algılarının yüksek olması, çalışma sonuçlarında belirgin bir farklılık görülmemesine neden olmuş olabilir. Bu durumda, ailede aldatılmaya tanıklık etmenin dışında birtakım etmenlerin de aldatılma algısını etkileyebileceği düşünülebilir. Özellikle sosyal medyanın kişiler üzerindeki etkisi düşünüldüğünde bu platformlarda karşılaşılan ilişki modelleri, kişilerin romantik ilişkilere yönelik algılarını etkileyebilmektedir. Bunun yanında, önceki bölümlerde de bahsedildiği gibi kişisel yaşantılar, ilişki kalitesi, ilişki süresi gibi faktörler de kişilerin aldatılma algıları üzerinde rol oynayan etmenlerdendir.

5.1.6. Çocuklukta Algılanan Sosyoekonomik Düzeye Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Aldatılma Algısının Farklılaşmasına İlişkin Tartışma ve Yorum

Araştırma sonuçları, çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeyi düşük olan bireylerin çocukluk dönemi örselenme yaşantıları düzeylerinin sosyoekonomik düzeyi orta ve yüksek olan bireylerden daha yüksek olduğunu göstermektedir. Alanyazında bu bulguları destekleyen çalışmalar olduğu görülmektedir. Sosyoekonomik düzeyi düşük olan ailelerin çocuklarının finansal yetersizlik nedeniyle fiziksel ihmale maruz kalma ihtimalleri yüksektir (Shanahan vd., 2017). Ekonomik zorluklar yaşayan aileler, zaman zaman en temel ihtiyaçlarını dahi gidermekte zorluk yaşamaktadır. Böyle bir durumda, çocukların beslenme, güvenlik, bakım gibi önemli ihtiyaçlarının ihmal edilmesi muhtemeldir. Günlük yaşamda ekonomik kaygılarla baş eden ebeveynlerin çoğunlukla ek iş bulmaları, uzun çalışma saatlerinin olması veya her iki ebeveynin de çalışmak durumunda olması da çocuklarını ihmal etmelerine, geçirdikleri kaliteli zamanın azalmasına neden olabilir. Ayrıca, sosyoekonomik düzey ailenin stres seviyesi ile ilişkilendirilmektedir (Kaya, 2014). Stres düzeyi yüksek olan ailelerin çocuklarına karşı daha tahammülsüz olabilirler. Böyle bir ortamda çocukların ilgi bekledikleri anlar aileler tarafından görülemeyebilir veya bunun için sabırlı olamayabilirler. Bu durum duygusal istismar, duygusal ihmal ve fiziksel istismar gibi istismar türlerinin bu ailelerde daha fazla olmasını açıklamaktadır.

Araştırma bulguları, aldatılma algısının çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılaşmadığını göstermektedir. Bulgulara göre, sosyoekonomik düzeyin aldatılma algısını etkileyebileceği düşünülse de bu değişkenin aldatılma algısını açıklamakta tek başına yeterli olmadığı görülmektedir. Bu da aldatılma algısını etkileyen diğer faktörlerin çocuklukta algılanan sosyoekonomik düzeyden daha fazla etkiye sahip olduğunu işaret ediyor olabilir.

5.1.7. Yaş ile Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ve Aldatılma Algısı Arasındaki İlişkiye Yönelik Tartışma ve Yorum

Bu araştırma sonuçları, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını göstermektedir. Bu bulguya göre, araştırmada yer alan 18-69 yaş aralığındaki katılımcıların çocukluk dönemlerinde maruz kaldıkları örselenme yaşantılarının şu anki yaşları ile bir ilişkisi olmadığı ve deneyimlerinin benzer olduğu görülmektedir. Bu durumda, 1950'lerden günümüze kadarki süreçte özellikle aile yapısının ve buna bağlı olarak çocuk ihmal ve istismar olayların yaşanma sıklığının benzerlik gösterdiği söylenebilir. Geçmişten bugüne kadar çocuklara yönelik ihmal ve istismar davranışlarının var olduğu ve belli dönemlerde farklı türlerinin arttığı bilinmektedir. Eski zamanlarda çocukların öldürülmesi, köle olarak kullanılması vb. olaylar yaygın olarak görülürken, günümüzde bunlardan farklı olarak teknolojinin varlığıyla çocuk pornografisi gibi cinsel istismar türleri görülmektedir (Ata, 2019). Görüldüğü üzere, çeşitli faktörlerin de etkisiyle toplumun ve ailenin çocuğa bakış açısı ve davranışları zamana göre farklılık gösterebilmektedir. Türkiye'de bu konuya ilişkin çalışmalar yapılmakta ve bunu önlemeye yönelik adımlar atılmaya başlandığı görülmektedir. Sonuç olarak, farklı dönemlerde çocuğa bakış açısının değişmesi, eskiden var olan töre ve geleneklerin daha az görülmesi veya aile yapısının değişmesiyle bakım verenlerin daha bilinçli olması sonucu eski ve günümüz kıyaslandığında anlamlı bir farklılık görülmemesine neden olabilir.

Bu araştırma sonucunda aldatılma algısı düzeyi ile yaş arasında negatif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bulgulara göre yaş arttıkça aldatılma algısı düzeyi azalmaktadır. Alanyazında yaşı daha büyük olan kadınların genç kadınlara göre ilişkilerinde daha az kıskanç olduklarını gösteren veya yaş ile ilişkisi olmadığını öne süren çalışmalar mevcuttur (Green ve Sabini, 2006; Shackelford vd., 2004). Genç kadınların yaşı büyük olanlara göre bakıma ihtiyaç duyan çocuklarının olma ihtimalinin yüksek olması nedeniyle eşlerinin desteğine ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle olası tehditler, çocukların bakım ihtiyaçlarını aksatabilir ve genç kadınlar ilişkileri için olası tehlikelere karşı daha hassas olabilir (Green ve Sabini, 2006). Ayrıca, yapılan bir çalışmada erkeklerde aldatılma düzeyinin yaşla birlikte azaldığı görülmüştür (Buss, 2016). Bu durum yaşı ilerledikçe kadınların olası durumları ilişki için tehdit olarak görme ihtimallerini düşürüyor olabilir. Bu araştırmanın kadın

katılımcıların çoğunlukta olduğu bir araştırma olması, alanyazındaki bu çalışmalar doğrultusunda yaş ile aldatılma algısı arasında negatif yönlü ilişki bulunmasını açıklayabilir. Bunların yanında, cinsiyetten bağımsız bir şekilde yaş ile birlikte kıskançlık düzeyi de azalmaktadır. Bunun nedenleri kazanılan deneyimler veya ilişki süresinin uzun olmasıyla partnere daha fazla güven duyulması olabilir. Buna bağlı olarak aldatılma algısının da yaşla birlikte azalması beklenen bir durumdur.

5.1.8. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile Aldatılma Algısı Arasındaki İlişkiye Yönelik Tartışma ve Yorum

Bu çalışmada çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında aldatılma algısı ve çocukluk dönemi örselenme yaşantıları arasındaki ilişkiyi araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak yapılan bazı araştırmalar çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına maruz kalan kişilerin aldatılma algısı düzeyinin yüksek olabileceğine işaret etmektedir. Hazan ve Shaver (1987) bakım verenleriyle tutarlı ve sağlıklı ilişki kuramamış kişilerin romantik ilişkilerinde daha şüpheli ve memnuniyetsiz olduklarını ifade etmiştir. Aynı zamanda çocukluk döneminde istismara maruz kalan kişilerin olumsuz duygu ve davranışlara daha fazla odaklandıkları, bunlara yönelik ipuçları aradıklarını öne süren çalışmalar olduğu görülmektedir (Pollak vd., 2000; Romens ve Pollak, 2012). Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları, kişilerin olumsuz duygu ve davranışları yorumlamaya daha yatkın olmaları aldatılma algılarının diğer kişilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu araştırma sonucunda çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasında anlamlı bir ilişkinin olmaması aldatılma algısını etkileyen tek etkenin çocukluk dönemi örselenme yaşantıları olmamasından kaynaklanıyor olabilir. Yalnızca çocukluk yaşantıları değil, kişinin sonradan edindiği deneyimler de romantik ilişkilere yönelik tutumların değişmesine neden olabilmektedir. Bunun yanında, Freud kıskançlığın kişinin kendi aldatma niyetinden kaynaklandığını öne sürmektedir (Pines, 1992). Buna göre, kişinin aldatma dürtüsü, partnerinin sadakatinden şüphelenmeye neden olabilmektedir. Ayrıca, kültürel olarak bakım verenlerin çocuk yetiştirme tutumlarının ihmal ve istismara yakın olması nedeniyle birçok kişinin ilişkilerde güvensiz ve şüpheli olması aldatılma algısı açısından bir farklılık

görünmemesine yol açmış olabilir. Buna ek olarak, katılımcılar zorlayıcı olabilecek ölçek maddelerine gerçekçi cevap vermemiş olabilir.

Araştırma sonucunda katılımcıların çocukluk dönemi örselenme yaşantıları düzeyleri düşük çıkmıştır. UNİCEF (2010)'ın 7-18 yaş arasındaki çocuklara yönelik yayınlanan raporuna göre, çocuklar %51 oranda duygusal istismara, %43 oranda fiziksel istismara maruz kalmaktadır. Bu durum ülkemizde cinsiyet fark etmeksizin çocukların büyük çoğunluğunun örselenme yaşantılarına maruz kaldıklarını ortaya koymaktadır. Fairbairn, çocuklarla yürüttüğü araştırmalarda istismara maruz kalan çocukların ailelerini iyi aileler olarak algıladıklarını belirtmiştir. Çocuklar yaşadıkları örseleyici deneyimlerin sorumlusu olarak kendilerini görmektedir. Çocukların yaşanılanları kendilerine atfetmeleri ve ailelerinin suçsuz görmeleri savunma mekanizması sonucu ortaya çıkmaktadır. Böylelikle kişiler kötü ebeveyne sahip olmanın yaratacağı kaygıdan kurtulmuş olurlar (Fairborn, 1943). Sonuç olarak, bu çalışmada katılımcıların çocukluk dönemi örselenme yaşantıları düzeylerinin düşük çıkmasının nedeni, yukarıda açıklandığı gibi kişilerin savunma mekanizması göstererek ailelerine yönelik suçlayıcı cevaplar vermek istememeleri olabilir. Bunun yanında, ölçek ifadelerinde örselenme yaşantıları olan kişilerin zorlanabileceği ifadelerin olması bu deneyimlerini gizlemelerine neden olmuş olabilir.

5.1.9. Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Alt Boyutları ile Aldatılma Algısı Alt Boyutları Arasındaki İlişkiye Yönelik Tartışma ve Yorum

Araştırmanın alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde çocukluk dönemi örselenme yaşantıları fiziksel ihmal alt boyutu ile aldatılma algısı belirgin alt boyutu arasında negatif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bir başka ifadeyle, katılımcıların maruz kaldıkları fiziksel ihmal düzeyi arttıkça belirgin olan aldatılma davranışlarına yönelik algı düzeyleri azalmaktadır. Fiziksel ihmale uğrayan kişilerde ihtiyaçlarının giderilmemesinden kaynaklı güvensizlik hisleri bu kişilerin belirgin olan aldatma davranışlarının onlar için tanıdık olan güvensizlik duygusunu yaratması bu durumu açıklayabilir.

5.2. Öneriler

5.2.1. Araştırma Bulgularına Dayalı Öneriler

Bu çalışmada, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile aldatılma algısı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucu elde edilmiştir. Aldatılma algısı düzeyinin yüksek olması ilişkilerde partnerler için zorlayıcı olabilmekte ve ilişkilerin/evliliklerin sonlanmasına neden olmaktadır. İlişki doyumu üzerinde önemli bir etkisi olan aldatılma algısının hangi değişkenler tarafından etkilendiğini anlayabilmek daha sağlıklı romantik ilişkiler inşa edilmesine katkı sağlayacaktır. Bunun yanında, aldatılma algısı düzeyi yüksek olan bireylerin despresyon, kendine zarar verici davranışlar, yüksek düzeyde stres gibi zorlayıcı durumlar yaşayabilmektedir (Weigel ve Shrout, 2021). Bu konuya yönelik özellikle Türkçe alanyazında yapılacak olan kapsamlı çalışmalar yalnızca romantik ilişkilerin iyileştirilmesine değil, kişilerin iyilik haline de önemli katkılarda bulunabilir. Bu nedenle aldatılma algısını etkileyen diğer faktörlerin araştırılmasının, alana ve uygulamaya önemli bilgilerin sunulmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmaya yönelik yapılacak çalışmaların yanı sıra, kişilerin aldatılma algıları üzerinde uygulamaya yönelik de önleme ve müdahale çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada katılımcıların aldatılma algısı düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuya ilişkin başta aile danışmanlığı alanında çalışanlar olmak üzere, tüm ruh sağlığı uzmanlarının, kişilerin bireysel farklılıklarını ve aldatılma algısının kişilere ve romantik ilişkilere etkisini göz önünde bulundurarak psikolojik danışma sürecinde ele alması bireylerin ruh sağlığına ve ilişkilerin güçlendirilmesine katkı sağlayabilir.

Bu çalışmada, kullanılan ölçeklerin geliştirildiği örneklemden farklı bir örneklem grubundan veri toplaması nedeniyle yeniden Cronbach Alfa değerleri hesaplanmıştır. ÇÖYÖ-KF'nin orijinalinde alt boyutlarda fiziksel ihmal için .38 ve duygusal ihmal için .81 olarak hesaplanmış olan Cronbach Alfa değeri, bu araştırma için tekrar hesaplandığında fiziksel ihmal için .44 ve duygusal ihmal için .43 olarak bulunmuştur. Cronbach Alfa değerinin yeterli düzeyde kabul edilebilmesi için .70 ve üzerinde olması gerekmektedir.

(Kline, 2011). Cronbach Alfa değerinin düşük çıkması ölçek maddelerinin iç tutarlılığının yeterli olmadığını, bir diğer deyişle o maddelerin istenilen şeyi ölçmediğini göstermektedir. Bu durumda ölçeğin bu alt boyutlarının bu araştırma örneklemini için fiziksel ihmal ve duygusal ihmal düzeyini ölçmekte yetersiz olduğu söylenebilir. Gelecekte yapılacak çalışmalar için bu durum göz önünde bulundurulup benzer diğer ölçekler değerlendirilebilir veya ölçek yeniden revize edilebilir.

5.2.2. Gelecekte Yapılması Planlanan Araştırmalara Yönelik neriler

Bu araştırma, kullanılan demografik bilgilerle sınırlıdır. Bu alışma için kullanılan demografik bilgilerin çeşitlendirilmesi veya değiştirilmesi farklı sonuçlar elde edilmesini sağlayacaktır. Özellikle aldatılma algısı kavramıyla ilgili Türkçe literatürde henüz yeterli çalışma bulunmaması bu konuya ilişkin yorumlamaları kısıtlamaktadır. Bu nedenle gelecekte yapılacak olan çalışmalarda daha farklı değişkenler kullanılarak farklı bakış açıları ve yorumlamalar alanyazına katkı sağlayacaktır.

İlgili literatür doğrultusunda çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının kültürümüzde yaygınlığının oldukça yüksek olduğu bilinmektedir. Bu tür davranışlara maruz kalan çocukların yaşadığı bölge ve uğradıkları örselenme yaşantıları türü ne yazık ki bu durumun bildirilmesini veya tespit edilmesini zorlaştırabilmekte, dolayısıyla göz ardı edilebilmektedir. Ancak örselenme yaşantılarına maruz kalan kişilerin hem çocuklukta hem de yetişkinlikte büyük zorluklarla karşı karşıya kaldığı düşünüldüğünde, bu konuya yönelik önleyici çalışmaların yapılması büyük bir önem arz etmektedir. Yalnızca nleme değil, müdahale programının da oluşturulması gerekmektedir. Bu konuyla ilgili ebeveynler, öğretmenler, okul personelleri, sağlık çalışanları, ruh sağlığı çalışanları gibi gruplara yönelik kapsamlı bir eğitim verilmesi hem bu davranışların görülme sıklığını azaltmaya hem de olası durumlarda çocuğa yönelik yapılacak müdahale çalışmalarının gelişmesine katkı sağlayabilir.

Çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına maruz kalan kişilerin, kendi çocuklarına da bu davranışları göstererek bir örüntüyü devam ettirmeye meyilli oldukları alanyazında

yapılan çalışmalarla kanıtlanmıştır (Drapeau vd., 2004; Drapeau ve Perry, 2004). Ülkemizde çocukluk döneminde örselenme yaşantılarının yaygınlığı düşünüldüğünde, bu örüntünün devam etmesi problemin çözümünü oldukça zorlaştırmaktadır. Bu nedenle yalnızca çocukların değil, çocukluk döneminde örselenme yaşantılarına maruz kalan yetişkinlerin de bireysel psikolojik danışma ile desteklenmesi bu aktarımın devam etmesini engelleyebilir. Ayrıca, çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının sosyoekonomik düzey ve eğitim düzeyi açısından dezavantajlı ailelerde daha yaygın olması nedeniyle, psikolojik danışma hizmetinin daha erişilebilir olması açısından dezavantajlı bölgelerde buna yönelik çalışmalar arttırılabilir.

Alanyazında yer alan bilgiler aldatma ile aldatılma algısının ilişkili olabileceğini göstermektedir (Treas ve Giesen, 2000). Freud, aldatılma algısını kişilerin kendi aldatma dürtüleriyle ilişkilendirmektedir (Pines, 1992). Bu çalışmada katılımcıların aldatma deneyimi olup olmadığını veya aldatma düzeylerinin ölçülebileceği bir araç kullanılmamıştır. Gelecekteki araştırmalar bu iki kavram arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılabilmesi için buna yönelik sorular içerebilir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerde, cevaplarken zorlayıcı olabilecek maddeler bulunmaktadır. Bu nedenle veri toplama aracında ölçek sorularından önce katılımcılarla ölçek maddelerinde yer alan ifadeleri cevaplarken kötü hissetmeleri durumunda yardım alabilecekleri destek kaynakları paylaşılmıştır. Katılımcılara, araştırmacılar ve kuruluşlardan yardım almanın yanı sıra, kendi kendine yardım uygulamaları/kitapları ve bilgi alabilecekleri websiteler hakkında öneriler sunulmuştur. Gelecekte yapılacak çalışmalar için bu önlemin dikkat çekmesi yararlı olabilir.

KAYNAKÇA

- Abraham, W. T., Cramer, R. E., Fernandez, A. M. ve Mahler, E. (2001). "Infidelity, race, and gender: An evolutionary perspective on asymmetries in subjective distress to violations-of-trust". *Current Psychology*, 20, 337-348
- Adil, Ö., Günay, T. ve Güzel, B. (2008). "Öğretmen adaylarının öğrenciye yönelik tutumları ile öğrenci başarısı", *V. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 3-5 Haziran 2008, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale. 115-120.
- Akbaş, T. ve Sanberk, İ. (2011). *Çocuklara Yönelik Cinsel Taciz ve Koruyucu Eğitim*. (1. Baskı). Seçkin Yayıncılık. Ankara.
- Akşemsettinoglu, S. (2020). Romantik İlişki Yaşayan Bireylerin Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları İlişki Doyumu ve Evlilik Beklentisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Gaziantep.
- Alink, L. R., Euser, S., van Ijzendoorn, M. H. ve Bakermans-Kranenburg, M. J. (2013). "Is elevated risk of child maltreatment in immigrant families associated with socioeconomic status? Evidence from three sources". *International Journal of Psychology: Journal International de Psychologie*, 48(2), 117–127.
- Altınbaş, H. K., Aslan, G. K., Ayyıldız, T. K., Ayoğlu, F. N. ve Veren, F. (2016). "Üniversite öğrencilerinin çocukluk döneminde yaşadıkları örseleyici davranışların öfke durumları üzerine etkisi". *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 15(6), 519.
- Altıparmak, S., Yıldırım, G., Yardımcı, F. ve Ergin, D. (2013). "Annelerden alınan bilgilerle çocuk istismarı ve etkileyen etkenler". *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 14(4), 354- 361.
- American Psychological Association. (2018). Physical abuse. İçinde APA dictionary of psychology. Erişim: Şubat 21, 2024, <https://dictionary.apa.org/physical-abuse>.
- Ammerman, R. T., Cassisi, J. E., Hersen, M. ve Van Hasselt, V. B. (1986). "Consequences of physical abuse and neglect in children". *Clinical psychology review*, 6(4), 291-310.
- Arnocky, S., Pearson, M. ve Vaillancourt, T. (2015). "Health, anticipated partner infidelity, and jealousy in men and women". *Evolutionary Psychology*, 13(3), 1-10.

- Arnocky, S., Sunderani, S., Miller, J. L. ve Vaillancourt, T. (2012). “Jealousy mediates the relationship between attractiveness comparison and females’ indirect aggression”. *Personal Relationships*, 19(2), 290–303.
- Ata, Z. (2019). “Geçmişten günümüze çocuk mağduriyetleri”. *Sosyal Çalışma Dergisi*, 3(1), 47-60.
- Aydın, B. N. (2018). Flört Şiddetine Maruz Kalmanın Çocukluk Çağı Travmaları, Psikolojik Semptomlar, Kendilik Algısı ve Temas Biçimleri ile İlişkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul.
- Aygün, H. E. (2017). Sosyal-Duygusal Öğrenme Programlarının Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerilerinin Gelişimine, Akademik Başarı ve Sınıf İklimi Algısına Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Awang, Z. (2012). *A Handbook on SEM (Structural Equation Modeling), Using AMOS Graphic*. UiTM Press: Kelantan.
- Barta, W. D. ve Kiene, S. M. (2005). “Motivations for infidelity in heterosexual dating couples: The roles of gender, personality differences, and sociosexual orientation”. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22(3), 339–360.
- Barth, J., Bermetz, L., Heim, E., Trelle, S. ve Tonia, T. (2013). “The current prevalence of child sexual abuse worldwide: a systematic review and meta-analysis”. *International journal of public health*, 58(3), 469–483.
- Berman, M. I. ve Frazier, P. A. (2005). “Relationship power and betrayal experience as predictors of reactions to infidelity”. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31(12), 1617–1627.
- Berman, N. C., Wheaton, M. G. ve Abramowitz, J. S. (2013). “Childhood trauma and thought action fusion: A multi-method examination”. *Journal of Obsessive- Compulsive and Related Disorders*, 2, 43–47.
- Bernstein, D. P., Stein, J.A., Newcomb, M.D., Walker, E., Pogge, D., Ahluvalia, T., Stokes, J., Handelsmen, L., Medrano, M., Desmond, D. ve Zule, W. (2003). “Development and validation of a brief screening version of the Childhood Trauma Questionnaire”. *Child Abuse & Neglect*, 27, 169–190.

- Bowelo, M., Rakgoasi, S. D., ve Keetile, M. (2020). "Partner faithfulness and sexual reproductive health practices in Botswana: Does perception of partner infidelity influence sexual risk behaviours of people aged 10–34 years?". *Journal of Biosocial Science*, 52(4), 547-559.
- Brigola, A. G., Alexandre, T. D. S., Inouye, K., Yassuda, M. S., Pavarini, S. C. I. ve Mioshi, E. (2019). "Limited formal education is strongly associated with lower cognitive status, functional disability and frailty status in older adults". *Dementia & Neuropsychologia*, 13(2), 216–224.
- Bıçakçı, M. Y., Er, S. ve Aral, N. (2016). "An overview of child neglect and abuse: Types, causes, impact and prevention". *Studies on Ethno-Medicine*, 10, 221- 228.
- Bifulco, A., Kwon, J., Jacobs, C., Moran, P. M., Bunn, A. ve Beer, N. (2006). "Adult attachment style as mediator between childhood neglect/abuse and adult depression and anxiety". *Social Psychiatry Epidemiology*. 41, 796–805.
- Blow, A.J. ve Hartnett, K. (2005). "Infidelity in committed relationships I: A methodological review". *Journal of Marital and Family Therapy*, 31, 183-216.
- Bowlby, J. (1982). "Attachment and loss: Retrospect and prospect". *American Journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664–678.
- Bowlby, J. (2012). *Bağlanma* (1. Baskı). (T. V. Soylu, Çev.). Pinhan Yayıncılık: İstanbul.
- Bradbury, L. L., & Shaffer, A. (2012). "Emotion dysregulation mediates the link between childhood emotional maltreatment and young adult romantic relationship satisfaction". *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 21(5), 497–515.
- Bretherton, I. (1992). "The origins of attachment theory: John Bowlby and Mary Ainsworth". *Developmental Psychology*, 28(5), 759–775.
- Bronfenbrenner, U. (2006). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Buldu, M. (2014). Çocuk gelişim kuramları. B. Akman (Çev. Ed.), *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim Çok Kültürlü Bir Bakış Açısı* içinde. (s.34-62). Nobel Yayıncılık: Ankara.

- Buss, D. M. (2000). *The Dangerous Passion: Why Jealousy Is As Necessary As Love And Sex*. Free Press.
- Buss, D. M. (2016). *The Evolution Of Desire: Strategies Of Human Mating*. Hachette UK.
- Buss D. M. (2018). “Sexual and emotional infidelity: Evolved gender differences in jealousy prove robust and replicable”. *Perspectives On Psychological Science : A Journal Of The Association For Psychological Science*, 13(2), 155–160.
- Buss, D. M. ve Shackelford, T. K. (1997). “Susceptibility to infidelity in the first year of marriage”. *Journal of Research in Personality*, 31, 193-221.
- Buunk, B. (1981). “Jealousy in sexually open marriages”. *Alternative Lifestyles*, 4, 357–372.
- Bücker, J., Kapczinski, F., Post, R., Ceresér, K. M., Szobot, C., Yatham, L. N., Kapczinski N. S. ve Kauer-Sant'Anna, M. (2012). “Cognitive impairment in school-aged children with early trauma”. *Comprehensive Psychiatry*, 53(6), 758-764.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi: Ankara.
- Cankardaş, S. (2018). “Çocukluktan yetişkinliğe duygusal ihmal ve etkileri”. *Online Psikoloji Dergisi (ONTO)*, 47-51.
- Cesur, G., Sayraç, N. ve Korkmaz, E. (2018). “Çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve sürekli kaygı arasındaki ilişkide bilinçli farkındalığın rolü”. *Türk Psikoloji Dergisi*, 33(81), 97-109.
- Chan, H. W. Q. ve Sun, C. F. R. (2019). “Scale development: Chinese irrational beliefs and rational attitude scale”. *PsyCh Journal*, 8(1), 122-136
- Chaturvedi, S. ve Arya, B. (2023). “The mediating role of self-esteem and trust in the relationship between childhood trauma and romantic attachment in Indian adults”. *Journal of Research and Health*, 13(5), 313-324.
- Colman, R. A. ve Widom, C. S. (2004). “Childhood abuse and neglect and adult intimate relationships: A prospective study”. *Child Abuse & Neglect*, 28(11), 1133-1151.
- Çelimli, Ç. (2022). Üniversite Öğrencilerinde Bağlanma Stilleri ve Kendine Saygı ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişkide Aldatılma Algısının Aracı Rolü. Yayınlanmamış Doktora

Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.

Çelimli, C. ve Erden Çınar, S. (2024). “Aldatılma Algısı Ölçeği’nin geliştirilmesi”. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 229-243.

Demirci, K. (2016). “Çocukluk çağı travmaları ve obsesif kompulsif belirtilerin ilişkisinin incelenmesi”. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 7- 13.

Demir-Kaya, M., Kaya, F. ve Eroğlu, Y. (2023). “Interpersonal cognitive distortions: What is the role of childhood trauma and attachment?”. *Journal of Education in Science, Environment and Health (JESEH)*, 9(4), 292-309.

Downey, C. ve Crummy, A. (2022). “The impact of childhood trauma on children's wellbeing and adult behavior”. *European Journal of Trauma & Dissociation*, 6(1), 100237.

Drapeau, M., Korner, A. C. ve Brunet, L. (2004). “When the goals of therapists and patients clash: A study of pedophiles in treatment”. *Journal of Offender Rehabilitation*, 38(3), 69–80.

Drapeau, M. ve Perry, J. C. (2004). “Childhood trauma and adult interpersonal functioning: A study using the Core Conflictual Relationship Theme Method (CCRT)”. *Child abuse & neglect*, 28(10), 1049-1066.

Drigotas, S. M. ve Barta, W. (2001). “The cheating heart: Scientific explorations of infidelity”. *Current Directions in Psychological Science*, 10(5), 177–180.

Dubowitz, H. ve Bennett, S. (2007). “Physical abuse and neglect of children”. *The Lancet*, 369(9576), 1891-1899.

Dünya Sağlık Örgütü. (1999). Report of the consultation on child abuse prevention, 29-31 March 1999, WHO, Geneva. World Health Organization.

Dünya Sağlık Örgütü (t.y.) Lifetime prevalence of physical abuse for children aged <18 years (%). Erişim tarihi: Şubat 21, 2024. <https://www.who.int/data/gho/indicator-metadata-registry/imr-details/4466>

Egeland, B., Sroufe, L. A. ve Erickson, M. F. (1983). “Developmental consequences of different patterns of maltreatment”. *Child Abuse & Neglect*, 7, 459-469.

- Enoch, M. A. (2011). "The role of early life stress as a predictor for alcohol and drug dependence". *Psychopharmacology*, 214(1), 17–31.
- Erikson, E.H. (1980). *Identity And The Life Cycle*. W. W. Norton & Company: New York.
- Erol, A., Ersoy, B. ve Mete, L. (2013). "Majör depresyonda özkıyım girişimi ile çocukluk çağı örselenmeleri arasındaki ilişki". *Türk Psikiyatri Dergisi*, 24(1), 1-6.
- Ezen, M. ve Açıkgöz, A. (2017). "Çocukların örselenmesine annelerin örselenme yaşantısının etkisi". *Kocaeli Tıp Dergisi*, 6(3), 13-21.
- Fairbairn, W. R. D. (1943). "The repression and the return of bad objects (with special reference to the 'war neuroses')". *British Journal of Medical Psychology*, 19, 327–341.
- Fang, X., Fry, D. A., Brown, D. S., Mercy, J. A., Dunne, M. P., Butchart, A. R., Corso, P. S., Maynzyuk, K., Dzhygyr, Y., Chen, Y., McCoy, A. ve Swales, D. M. (2015). "The burden of child maltreatment in the East Asia and Pacific region". *Child abuse & neglect*, 42, 146–162.
- Feiring, C., Rosenthal, S. ve Taska, L. (2000). "Stigmatization and the development of friendship and romantic relationships in adolescent victims of sexual abuse". *Child Maltreatment*, 5(4), 311-322.
- Feldman, S. ve Cauffman, E. (1999). "Your cheatin' heart: Attitudes, behaviors, and correlates of sexual betrayal in late adolescents". *Journal of Research on Adolescents*, 9, 227–252.
- Field, A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics*. North American Edition: Winnipeg.
- Fife, S. T., Stewart, C. M. ve Hawkins, L. G. (2019). "Family-of-origin, sexual attitudes, and perceptions of infidelity: A mediation analysis". *The American Journal of Family Therapy*, 48(2), 142–159.
- Gençtanırım, D. (2014). "Riskli davranışlar ölçeği üniversite formu: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları". *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology*, 5(1), 24-34.
- Goetz, A. T. ve Causey, K. (2009). "Sex differences in perceptions of infidelity: Men often assume the worst". *Evolutionary Psychology*, 7(2), 253–263.

- Green, M. C. ve Sabini, J. (2006). "Gender, socioeconomic status, age, and jealousy: Emotional responses to infidelity in a national sample". *Emotion*, 6(2), 330.
- Guitar, A. E., Geher, G., Kruger, D. J., Garcia, J. R., Fisher, M. L. ve Fitzgerald, C. J. (2017). "Defining and distinguishing sexual and emotional infidelity". *Current Psychology: A Journal for Diverse Perspectives on Diverse Psychological Issues*, 36(3), 434-446.
- Güneş-Aslan, G. (2020). "Çocuğa yönelik cinsel istismarın yetişkinlik dönemindeki etkileri hakkında bir derleme". *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(2), 647-676.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: Felsefe-yöntem-analiz*. Seçkin Yayıncılık: Ankara.
- Hackett, L. ve Hackett, R. (1993). "Parental ideas of normal and deviant child behaviour. A comparison of two ethnic groups". *The British Journal Of Psychiatry: The Journal Of Mental Science*, 162, 353-357.
- Hall, J., & Fincham, F. (2006). "Relationship dissolution following infidelity: The roles of attributions and forgiveness". *Journal of Social and Clinical Psychology*, 25, 508-522.
- Harris, C. R. (2002). "Sexual and romantic jealousy in heterosexual and homosexual adults". *Psychological Science*, 13, 7-12.
- Harris, C. R. (2003). "Factors associated with jealousy over real and imagined infidelity: An examination of the social-cognitive and evolutionary psychology perspectives". *Psychology of Women Quarterly*, 27, 319-329
- Hatamy, A., Fathi, E., Gorjib, Z. ve Esmaeily, M. (2011). "The relationship between parenting styles and attachment styles in men and women with infidelity". *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 3743-3747.
- Hazan, C. ve Shaver, P. (1987). "Romantic love conceptualized as an attachment process". *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524.
- Helvacı Çelik, F. G. ve Hocaoglu, Ç. (2018). "Çocukluk çağı travmaları: Bir gözden geçirme". *Sakarya Tıp Dergisi*, 8(4), 695-711.
- Henline, B. H., Lamke, A. L. ve Howard, B. (2007). "Exploring perceptions of online infidelity". *Personal Relationships*, 14(1), 113-128.

- Hertlein, K. M., Wetchler, J. L. ve Piercy, F. P. (2005). "Infidelity: An overview". *Journal of Couple and Relationship Therapy*, 4(2-3), 5-16.
- Hıdıroğlu, S., Topuzoğlu A., Ay P., Karavuş M. (2006). "Kadın ve çocuklara karşı fiziksel şiddeti etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi: İstanbul'da sağlık ocağı tabanlı bir çalışma". *Yeni Symposium Dergisi*, 44(4), 196-202.
- IOM (Institute of Medicine) ve NRC (National Research Council). (2014). *New Directions In Child Abuse And Neglect Research*. National Academies Press: Washington.
- İşeri, E. (2008). Cinsel istismar. Çetin, F. Ç., Coşkun, A., Pehlivan Türk, B., Türkbay, T., İşeri, E., Uslu, R., Miral, S., B., Ünal, F. ve Motavallı, N. (Ed.). *Çocuk ve ergen psikiyatrisi temel kitabı* (s. 470-477). Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Derneği: Ankara.
- Jacobsen, L. K., Southwick, S. M. ve Kosten, T. R. (2001). "Substance use disorders in patients with posttraumatic stress disorder: A review of the literature". *The American Journal of Psychiatry*, 158(8), 1184-1190.
- Kalkan, M. ve Özbek, S. K. (2011). "Çocukluk çağı örselenme yaşantıları ergenlerdeki flört kaygısını yordar mı?". *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 18(1), 35-44.
- Kaplan, S., Pelcovitz, D. ve Labruna, V. (1999). Child and adolescent abuse and neglect research: A review of the past 10 years. Part I: Physical and emotional abuse and neglect. *Journal of American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 38, 1214-22
- Kara, E. (2019). Evli Bireylerde Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile İlişkisel Yılmazlık ve Evlilikte Öz Yetkinlik Arasındaki İlişkide Bağlanma Stillerinin Aracı Rolü. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- Karakuş, Ö. (2012). "Relation between childhood abuse and self esteem in adolescence". *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 753-763.
- Karan, A. (2001), *Acil Tıp El Kitabı*. Güneş Kitap Evi: Ankara.
- Karasar, N. (2022). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler ve Teknikler*. (37. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım: Ankara.

- Kato, T. (2019). "Gender differences in response to infidelity types and rival attractiveness". *Sexual and Relationship Therapy*, 36(4), 368–384.
- Kaya, S. (2014). Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Ölçeği Kısa Formunun Türkçe'ye Uyarlanması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Muğla.
- Kaya Örk, E. (2021). "Bağlanma kuramı çerçevesinde aldatma ve boşanma". *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 248-263.
- Kinsey, A. C., Pomeroy, W. B. ve Martin, C. E. (1948). "Sexual behavior in the human male". *American Journal Of Public Health*, 93(6), 894-898.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling* (3rd ed.). Guilford Press. New York.
- Kounou, K. B., Bui, E., Dassa, K. S., Hinton, D., Fishcher, E., Djassoa, G., Birmes, P. ve Schmitt, L. (2013). "Childhood trauma, personality disorders symptoms and current major depressive disorder in Togo". *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*, 48, 1095–1103.
- Kruger, D. J., Fisher, M. L., Edelstein, R. S., Chopik, W. J., Fitzgerald, C. J. ve Strout, S. L. (2013). "Was that cheating? Perceptions vary by sex, attachment anxiety, and behavior". *Evolutionary Psychology*, 11(1), 159–171.
- Kürtüncü, M., Yıldız, H. ve Kurt, A. (2020). "Çocukluk çağında yaşanan örselenmenin üniversite birinci sınıf öğrencilerinin yakın ilişkilerine etkisi". *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (1), 103-113.
- Lee, M. A. (2015). "Emotional abuse in childhood and suicidality: The mediating roles of re-victimization and depressive symptoms in adulthood". *Child Abuse & Neglect*, 44, 130–139.
- Levine, S. B. (2005). "A clinical perspective on infidelity". *Sexual and Relationship Therapy*, 20 (2), 143-153.
- Li, D. ve Zheng, L. (2018). "Influence of the perceived infidelity of Online Sexual Activities (OSAs) on OSA experiences among Chinese heterosexual individuals in committed relationships". *Journal of Sex & Marital Therapy*, 44(8), 746–758.

- Min, M., Farkas, K., Minnes, S. ve Singer, L. T. (2007). "Impact of childhood abuse and neglect on substance abuse and psychological distress in adulthood". *Journal of Traumatic Stress*, 20(5), 833-844.
- Moreno, N. ve Kahumoku-Fessler, E. P. (2018). "Understanding infidelity: How perceptions of infidelity behaviors vary by sex and one's own infidelity experiences". *American Journal of Family Therapy*, 46(2), 107–121.
- Noudoostbeni, A., Kaur, K. ve Jenatabadi, H.S. (2018). "A comparison of structural equation modeling approaches with DeLone & McLean's model: A case study of radio-frequency identification user satisfaction in Malaysian university libraries". *Sustainability*, 10(7), 1-16.
- Oberle, C. D., Dooley, A. A. ve Nagurney, A. J. (2017). "Predicting perceived infidelity from gender and interpersonal traits". *Sexual and Relationship Therapy*, 32(1), 89–101.
- Onat, G., Dinç, H., Günaydın, S. ve Uğurlu, F. (2016). "Çocukluk döneminde yaşanan ihmal veya istismarın benlik saygısına etkisinin incelenmesi". *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 3(1), 9-15.
- Oral, B. ve Çoban, A. (2020). *Kuramdan Uygulamaya: Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Orhan, K. Ş. (2010). Bebeklerde ve çocuklarda bağlanma ve ayrılma/ Ayrılık kaygısı. T. Solmuş (Ed.), *Bağlanma, Evlilik ve Aile Psikolojisi* içinde. (s. 65-79). Sistem Kitabevi.
- Orta, İ. M. ve Sümer, N. (2016). "Anne duyarlılığı ve erken dönem bağlanma-temelli ebeveynlik destek ve müdahale programları". *Türk Psikoloji Yazıları*, 19(38), 54-76.
- Ovayolu, N., Uçan, Ö. ve Serindağ, S. (2007). "Çocuklarda cinsel istismar ve etkileri". *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 2(4), 13-22.
- Özgün, Ö. (2015). Çocuk gelişim kuramları. Turan, F. ve Yükselen, A. İ. (Ed.) *Çocuk Gelişimi 1: Bebeklik Döneminde Gelişim* içinde. (1.Baskı, s. 38-73). Hedef Yayıncılık, Ankara.

- Özgüngör, S. ve Acun-Kapıkıran, N. (2011). “Erikson’un psikososyal gelişim dönemleri ölçeklerinin Türk kültürüne uygunluğunun karşılaştırmalı olarak incelenmesi: Ön bulgular”. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 114-126.
- Özmen, O. ve Atik, G. (2010). “Attachment styles and marital adjustment of Turkish married individuals”. *Procedia-social and Behavioral Sciences*, 5, 367-371.
- Öztürk, A. (2020). “Çocuğa kötü muamelenin psikolojik ve gelişimsel sonuçlarını önlemek”. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 27(1), 7-19.
- Pajer, K. A., Gardner, W., Lourie, A., Chang, C. N., Wang, W. ve Currie, L. (2014). “Physical child abuse potential in adolescent girls: associations with psychopathology, maltreatment, and attitudes toward child-bearing”. *Canadian Journal of Psychiatry. Revue Canadienne de Psychiatrie*, 59(2), 98–106.
- Pallant, J. (2016). *A Step By Step Guide To Data Analysis Using IBM SPSS*. McGraw Hill Education: London.
- Pearce, J. W. ve Pezzot-Pearce, T. D. (2007). *Psychotherapy of Abused and Neglected Children*. (2nd ed.). The Guilford Press: New York.
- Pelendecioğlu, B. ve Bulut, S. (2009). “Çocuğa yönelik aile içi fiziksel istismar”. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 49-62.
- Pines, A. M. (1992). “Romantic jealousy: Five perspectives and an integrative approach”. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 29(4), 675–683.
- Polat, O. (2007). *Tüm boyutlarıyla çocuk istismarı I: Tanımlar*. Seçkin Yayıncılık: Ankara.
- Pollak, S. D., Cicchetti, D., Hornung, K. ve Reed, A. (2000). “Recognizing emotion in faces: Developmental effects of child abuse and neglect”. *Developmental Psychology*, 36(5), 679–688.
- Raman, S. ve Hodes, D. (2012). “Cultural issues in child maltreatment”. *Journal of paediatrics and child health*, 48(1), 30-37.
- Rodrigues, D., Lopes, D. ve Pereira, M. (2016). “Sociosexuality, commitment, sexual infidelity, and perceptions of infidelity: Data from the second love web site”. *The Journal of Sex Research*, 54(2), 241–253.

- Roesler, T. A. ve McKenzie, N. (1994). "Effects of childhood trauma on psychological functioning in adults sexually abused as children". *The Journal Of Nervous And Mental Disease*, 182(3), 145-150.
- Romens, S. E. ve Pollak, S. D. (2012). "Emotion regulation predicts attention bias in maltreated children at-risk for depression". *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 53(2), 120–127.
- Runyan, D., Wattam, C., Ikeda, R., Hassan, F. ve Ramiro, L. (2002). Child Abuse and Neglect by Parents and Other Caregivers. In E. G. Krug, J. A. Dahlberg, A. B. Mercy, Z. Lozano, & R. Lozano (Eds.), *World Report on Violence and Health* (pp. 57-86). World Health Organization.
- Rothstein, N. J., Connolly, D. H., de Visser, E. J. ve Phillips, E. (2021). "Perceptions of infidelity with sex robots". In *Proceedings of The 2021 ACM/IEEE International Conference on Human-Robot Interaction* (pp. 129-139).
- Sagarin, B. J., Becker, D. V., Guadagno, R. E., Nicastle, L. D. ve Millevoi, A. (2003). "Sex differences (and similarities) in jealousy: The moderating influence of infidelity experience and sexual orientation of the infidelity". *Evolution and Human Behavior*, 24(1), 17–23.
- Scannapieco, M. ve Connell-Carrick, K. (2005). "Focus on the first years: Correlates of substantiation of child maltreatment for families with children 0 to 4". *Children and Youth Services Review*, 27(12), 1307–1323
- Schermelleh-Engel, K. ve Moosbrugger, H. (2003). "Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures". *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Shackelford, T. K., Besser, A. ve Goetz, A. T. (2008). "Personality, marital satisfaction, and probability of marital infidelity". *Individual Differences Research*, 6(1), 13-25.
- Shackelford, T. K., LeBlanc, G. J. ve Drass, E. (2000). "Emotional reactions to infidelity". *Cognition and Emotion*, 14(5), 643–659.
- Shackelford, T. K., Voracek, M., Schmitt, D. P., Buss, D. M., Weekes-Shackelford, V. A. ve Michalski, R. L. (2004). "Romantic jealousy in early adulthood and in later life". *Human Nature*, 15, 283-300.

- Shanahan, M. E., Runyan, D. K., Martin, S. L. ve Kotch, J. B. (2017). “The within poverty differences in the occurrence of physical neglect”. *Children and Youth Services Review*, 75, 1–6.
- Shannon, J. B. (2009). *Child Abuse Sourcebook*. (2nd edition). Omnigraphics: United States.
- Silva, A., Saraiva, M., Albuquerque, P. B. ve Arantes, J. (2017). “Relationship quality influences attitudes toward and perceptions of infidelity”. *Personal Relationships*, 24(4), 718–728.
- Silverman, A. B., Reinherz, H. Z. ve Giaconia, R. M. (1996). “The long-term sequelae of child and adolescent abuse: A longitudinal community study”. *Child Abuse and Neglect*, 20(8), 709-723.
- Solmuş, T. (2010). Bebeklikten yetişkinliğe: Bağlanma ve romantik bağlanma. T. Solmuş (Ed.), *Bağlanma, Evlilik ve Aile Psikolojisi* içinde. (s. 17-25) Sistem Kitabevi: İstanbul.
- Sözen, Ş., Tüzün, B., Doksöz, H., Fincancı, Ş. K. (1999). “Bireysel ve toplumsal şiddetin sorgulanması: Bir anket çalışması”. *Adli Tıp Bülteni*, 4(2), 54-59.
- Stoltenborgh, M., Bakermans-Kranenburg, M. J. ve Van Ijzendoorn, M. H. (2013). “The neglect of child neglect: A meta-analytic review of the prevalence of neglect”. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 48, 345-355.
- Sullivan, P. M. ve Knutson, J. F. (2000). “Maltreatment and disabilities: A population-based epidemiological study”. *Child Abuse & Neglect*, 24(10), 1257–1273.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (6th ed.). Pearson: Boston.
- Tavani, C. M. ve Losh, S. C. (2003). “Motivation, self-confidence, and expectations as predictors of the academic performances among our high school students”. *Child Study Journal*, 33(3), 141–151.
- Thornton, V. ve Nagurney, A. (2011). “What is infidelity? Perceptions based on biological sex and personality”. *Psychology Research and Behavior Management*, 4, 51–58.
- Treas, J. ve Giesen, D. (2000). “Sexual infidelity among married and cohabiting Americans”. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 48–60.

- Tunçel, K. E., Dündar, C. ve Peşken, Y. (2007). “Ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin aile içi şiddet konusunda bilgi ve tutumlarının değerlendirilmesi”. *Genel Tıp Dergisi*, 17(2), 105- 110.
- Türkgil, B. (2021). Çocukluk Çağı Travmaları Olan Yetişkinlerde Çocukluk Çağı Travmaları, Ruminatif Düşünce Biçimi ve Umutsuzluk Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
- Türk-Kurtça, T. ve Kocatürk, M. (2020). “The role of childhood traumas, emotional self-efficacy and internal-external locus of control in predicting psychological resilience”. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 8(3), 105-115.
- UNICEF. (2006). Çocuklara kötü muamelenin önlenmesi: Bu konuda harekete geçilmesine ve kanıt toplanmasına yönelik bir kılavuz. Dünya Sağlık Örgütü Yayınları.
- UNICEF (2010). *Türkiye Çocuk İstismarı ve Aile İçi Şiddet Araştırması*. <https://www.unicef.org/turkiye/media/5221/file/%20T%C3%9CRK%C4%B0YE'DE%20%C3%87OCUK%20%C4%B0ST%C4%B0SMARI%20VE%20A%C4%B0LE%20%C4%B0%C3%87%C4%B0%20%C5%9E%C4%B0DDET%20ARA%C5%9ETIRMASI%20-%20%C3%96zet%20Raporu%202010.pdf>
- Ünal, H. B. (2017). Ebeveyn Çocuk İhmal ve İstismarı Farkındalık Ölçeği'nin Geliştirilmesi ve Uygulanması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Ankara.
- Weigel, D. J. ve Shrout, M. R. (2021). “Suspicious minds: The psychological, physical and behavioral consequences of suspecting a partner's infidelity”. *Journal of Social and Personal Relationships*, 38(3), 865-887.
- Whisman, M. A. (2006). “Childhood trauma and marital outcomes in adulthood”. *Personal Relationships*, 13(4), 375-386.
- Widom C. S. (1999). “Posttraumatic stress disorder in abused and neglected children grown up”. *The American Journal of Psychiatry*, 156(8), 1223–1229.
- Widom, C. S. ve Hiller-Sturmhöfel, S. (2001). “Alcohol abuse as a risk factor for and consequence of child abuse”. *Alcohol, Research & Health*, 25(1), 52–57.

- Wilson, K., Mattingly, B. A., Clark, E. M., Weidler, D. J. ve Bequette, A. W. (2011). “The gray area: Exploring attitudes toward infidelity and the development of the perceptions of dating infidelity scale”. *The Journal of Social Psychology*, 151(1), 63–86.
- Yang, M. ve Maguire-Jack, K. (2018). “Individual and cumulative risks for child abuse and neglect”. *Family Relations*, 67(2), 287-301.
- Yarab, P. E. ve Allgeier, E. R. (1998). “Don’t even think about it: The role of sexual fantasies as perceived unfaithfulness in heterosexual dating relationships”. *Journal of Sex Education and Therapy*, 23, 246–254.
- Yashoda, G. ve Kumar, K. P. (2016). “Self confidence and student academic achievement”. *International Journal of Research in Applied, Natural and Social Sciences*, 4(10) 173-178.
- Yeniçeri, Z. ve Kökdemir, D. (2006). “University students' perceptions of, and explanations for, infidelity: The development of the Infidelity Questionnaire (INFQ)”. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 34(6), 639–650.
- Zeigler-Hill, V., Fulton, J. J. ve McLemore, C. (2012). “Discrepancies between explicit and implicit self-esteem: Implications for mate retention strategies and perceived infidelity”. *The Journal of Social Psychology*, 152(6), 670-686.

EKLER

EK1 - Gönüllü Katılım Formu

Tez Çalışması

Değerli katılımcı,

Bu araştırma yetişkinlerin çocukluk dönemindeki yaşantılarının, aldatılma algılarını etkileyip etkilemediğine yönelik bir çalışmadır. Çalışmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Soruları cevaplamanız yaklaşık 10 dakika sürecektir. Araştırma için toplanan bilgiler yalnızca bilimsel amaçlı kullanılacaktır ve size ait kişisel bilgiler toplanmayacaktır.

Her katılımcının yalnızca bir defa cevaplayabilmesi için e-posta adresiyle giriş yapmanız istenmektedir ancak e-posta bilgileriniz araştırmacılar dahil hiç kimse tarafından görülmeyecektir.

Aşağıda yer alan bazı sorular çocukluğunuzda sizi üzen yaşantılarınızla ilgili olabilir. Bu soruları okuduğunuzda kendinizi kötü hissetmeniz durumunda psikolojik yardım almak için en yakınınızdaki kurum/kuruluşlara başvurabilir veya böyle bir yönlendirme için araştırmacılara e-posta yoluyla ulaşabilirsiniz. Araştırmacılar sizi uygun psikolojik yardım alabileceğiniz yerlere yönlendirmeye çalışacaklardır. Bunun dışında, aşağıda yer alan kendi kendine yardım uygulamalarını, web sitelerini ve kitapları incelemenizi öneririz.

Helpy (Kendi Kendine Yardım Uygulaması)

Kendi Kendine Yardım Platformu

Cinsel Şiddet Destek Sistemi

Cinsel Şiddetle Mücadele Demeği

- Fark Et, Düşün, Hisset, Yaşa (Kitap)

- Depresyondan Çıkış Yolu (Kitap)

- Hissettiğin Her Şeye İnanma (Kitap)

Araştırma için etik onay Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu'nun 14.04.2023 tarih ve E-84026528-050.01.04.2600089662 sayısı ile alınmıştır.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tezli Yüksek Lisans Programı

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı

Hesap değiştir

Paylaşmıyor

* Zorunlu soruyu belirtir

EK2 – Etik Kurul Onayı

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu
Bilimsel Araştırma Etik Kurulu

Sayı : E-84026528-050.01.04-2300089662
Konu : Başvuru İncelenmesi

14.04.2023

Sayın Hayal Beril ÜNAL

Yürüttüğünüzü yapmış olduğunuz 2023-YÖNP-0298 nolu projeniz ile ilgili Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun almış olduğu 13.04.2023 tarih ve 05/44 sayılı kararı aşağıdadır.

Bilgilerinize rica ederim.

KARAR 44- Sorumlu yürüttüğünü **Doç. Dr. Şerife Gonca ZEREN**'in yaptığı ve proje araştırmacısı **Hayal Beril ÜNAL** tarafından gerçekleştirilen "Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının Aldatılma Algısına Etkisi" başlıklı araştırmanın, Bilimsel Araştırmalar Etik Kurul ilkelerine **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

EK3- AAÖ Kullanım İzni

Hayal Beril Ünal

Alıcı:

22 May 2022 Paz 13:25

Merhaba Ç hocam,

Ben Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Hayal Beril Ünal. Yüksek lisans tezim için tez danışmanım Doç.Dr.Şerife Gonca Zeren hocamla birlikte aldatılma algısı üzerine çalışmayı planlıyorum. Bu konuya ilişkin literatürde yer alan ölçekleri inceliyorum. Sizin de geçerlilik ve güvenirlik çalışmasını yaptığınız Aldatılma Algısı Ölçeği'ni izniniz olursa incelemek ve araştırma konuma uygunsa tezimde kullanmak istiyorum.

Cevabınız için şimdiden teşekkür ederim.

İyi çalışmalar dilerim,

Saygılarımla.

Hayal Beril Ünal

Ç:

Alıcı: ben

23 May 2022 Paz 07:36

Merhaba beril tabi ki gönderirim.

Gun içinde okula gecince atacagim.

Sevgiler.

22 May 2022 Paz, saat 13:25 tarihinde Hayal Beril Ünal - şunu yazdı:

***

EK4 – ÇÖYÖ-KF Kullanım İzni

Hayal Beril Ünal

Alıcı: sinemacar

24 May 2022 Sal 12:31

Merhaba S' hocam,

Ben Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Hayal Beril Ünal. Yüksek lisans tezim için tez danışmanım Doç.Dr.Şerife Gonca Zeren hocamla birlikte çocukluk çağı travmaları üzerine çalışmayı planlıyorum. Sizin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yaptığınız Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Kısa Formu'na ilişkin puanlamayla ilgili bilgi almak ve izniniz olursa tezimde kullanmak istiyorum.

Cevabınız için şimdiden teşekkür ederim.
İyi çalışmalar dilerim,
Saygılarımla.

Hayal Beril Ünal

S'

Alıcı: ben

25 May 2022 Çar 10:00

Merhaba,

Ölçeği kullanmanız uygundur. Ekli dosyada formlara ulaşabilirsiniz.

İyi çalışmalar.

EK5 – Kişisel Bilgi Formu

1.Yaşınız *

Yanıtınız _____

2.Cinsiyetiniz *

Yanıtınız _____

3.Eğitim Durumunuz (En son mezun olduğunuz) *

- ☐ İlkokul
- ☐ Ortaokul
- ☐ Lise
- ☐ Yüksekokul
- ☐ Üniversite
- ☐ Lisansüstü

4.Çocukluk döneminizde size göre sosyo-ekonomik düzeyiniz nasıldı? *

- ☐ Yüksek
- ☐ Orta
- ☐ Düşük
- ☐ Diğer: _____

5.Çocukluk döneminizin çoğunluğunun geçtiği yer *

- ☐ Büyük şehir
- ☐ Şehir
- ☐ İlçe
- ☐ Kasaba
- ☐ Köy
- ☐ Diğer: _____

6.Çocukluk döneminde ebeveynlerinizin çalışma durumu *

- ☐ Her ikisi de çalışıyordu
- ☐ Yalnızca anne çalışıyordu
- ☐ Yalnızca baba çalışıyordu
- ☐ Her ikisi de çalışmıyordu
- ☐ Diğer: _____

7.İlişki durumunuz *

- ☐ Bekar ve romantik ilişkisi yok
- ☐ Bekar ve romantik ilişkisi var
- ☐ Nişanlı
- ☐ Evli
- ☐ Boşanmış
- ☐ Eşi vefat etmiş
- ☐ Diğer: _____

8.Daha önce romantik ilişkinizde aldatıldınız mı? *

- ☐ Evet
- ☐ Hayır
- ☐ Diğer: _____

9.Daha önce ailenizde aldatılmaya tanıklık ettiniz mi? *

- ☐ Evet
- ☐ Hayır
- ☐ Diğer: _____

10.Daha önce arkadaş çevrenizde aldatılmaya tanıklık ettiniz mi?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır
- ☐ Diğer: _____

EK6 – Aldatılma Algısı Ölçeği

Lütfen her bir maddeyi dikkatli bir şekilde okuyun ve romantik ilişkilerde yaşanan durumları dikkate alarak, aşağıdaki ifadelerden sizin için hangisinin ne derecede aldatılma davranışı olduğuna ilişkin en uygun seçeneği işaretleyin.

1-Başka bir kadına/erkeğe yönelik arkadaşlıktan öte duygular beslemesi

Hiç katılmıyorum

Tamamen katılıyorum

1 2 3 4 5

2-Başka bir kadınla/erkekle fantezilerini paylaşması

Hiç katılmıyorum

Tamamen katılıyorum

1 2 3 4 5

3-Başka bir kadını/erkeği düşünerek cinsel fanteziler kurması

Hiç katılmıyorum

Tamamen katılıyorum

1 2 3 4 5

4-Sosyal medyadan başka bir kadınla/erkekle gizlice görüntülü konuşması

Hiç katılmıyorum

Tamamen katılıyorum

1 2 3 4 5

5-Başka bir kadınla/erkekle gizlice sinemaya gitmesi

Hiç katılmıyorum

Tamamen katılıyorum

1 2 3 4 5

6-Başka bir kadınla/erkekle aynı yatakta uyuması

Hiç katılmıyorum

Tamamen katılıyorum

1 2 3 4 5

EK7 – Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Ölçeği-Kısa Formu

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
	1	2	3	4	5
1. Çocukluğumda, yeterli düzeyde beslendiğime inanmıyorum.	1	2	3	4	5
2. Çocukluğumda, benimle ilgilenen ve beni koruyan birinin/birilerinin olduğunu bilirdim.	1	2	3	4	5
3. Çocukluğumda, ailemdeki kişiler bana “aptal”, “tembel” ya da “çirkin” diye hitap ederlerdi.	1	2	3	4	5